LAHOLMS TIDNING

N:R 204. ÅRG. 22. Laholms Tidnings Tryckeri, Laholm. FREDAGEN DEN 4 SEPTEMBER 1953 Ansvarig utgivare: J. B. Bengtsson. Lösnummer 20 öre

Washington tror ej Sovjet tackar ja till Schweizmöte

WASHINGTON (TT—Reuter)

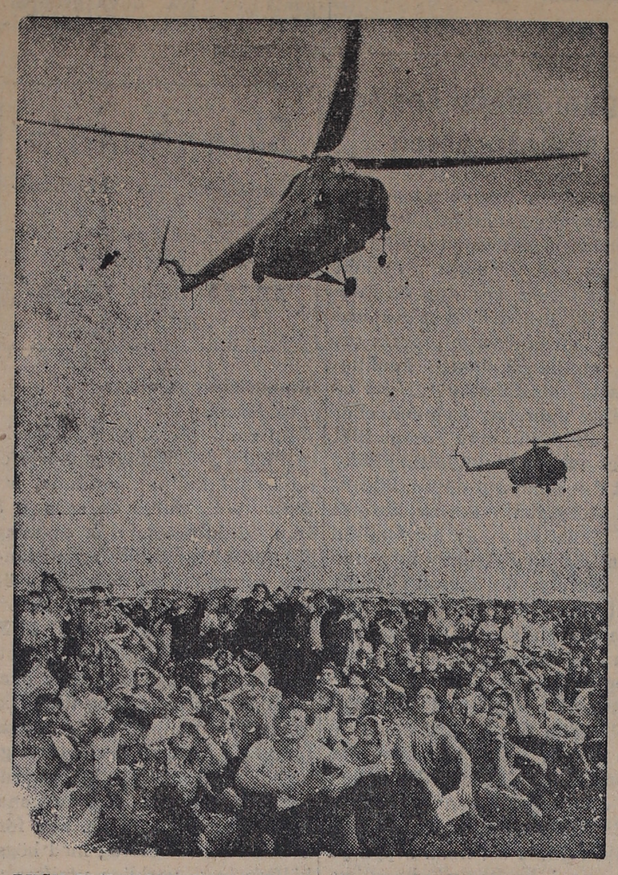
Det finns ingen i Washington som anser det nödvändigt att på förhand beställa hotellrum i Lugano till den 15 oktober — så säker är man på att Sovjetunionen skall förkasta västmakternas förslag på onsdagen att de "fyra storas" utrikesministrar möts i den härliga schweiziska turistorten för att försöka komma fram till en lösning på det tyska problemet.

I Paris är man dock av motsatt mening och tror att Sovjetunionen skall acceptera västmakternas inbjudan

Diplomatiska iakttagare i Washington noterar att de allierades förslag egentligen inte innehåller något nytt, jämför med deras ursprungliga inbjudan av den 15 juli.

Det ena av de båda sovjetryska motförslagen till denna inbjudan innebar enligt utrikesdepartementets offentligt uttalade mening att Sovjetunionen ville uppskjuta varje diskussion av frågan till någon gång nästa år, och ingen i Washington väntar sig att Moskva nu skall ändra hållning.

Avsikten med den allierade noten anses vara att inför hela det tyska folket framlägga ett klart bevis på att det är Sovjetunionen och inte västmakterna som måste anses bära skulden till att Tyskland ännu inte har enats. Både i Washington och i London är man också fullt på det klara med att noten kanske inte riktar sig så mycket till Moskva som till de västtyska väljarna vilka nästa söndag avgör den västtyska regeringens framtida karaktär.

RYSK FLYGUPPVISNING. En stor flygparad hölls nyligen i Moskva. Här ger ryska helikopters en uppvisning för åskådarmassorna på flygplats en i Moskva.

Tre J 29:or störtade under övning Piloter kom bort i molnflygning

STOCKHOLM (TT)

Tre flygplan av typ J 29 med fänrikarna Karl Gunnar Lindh och Torsten Rune Bergelin samt fältflygare Nils Åke Nordström som förare saknas efter en förflyttningsövning från Malmslätt till Tullinge. Ett av planen har slagit ned på Järknön i Brå-viken och det andra i skogsterrängen tre kilometer väster om Nävekvarn. Det tredje har ännu inte kunnat återfinnas.

Från flygvapnet meddelas på kvällen: Efter förflyttningsflygning under pågående eskaderövningar från Malmslätt till Tullinge med en division J 29:or från Upplands flygflottilj saknades på torsdagseftermiddagen fänrik Karl-Gunnar Lindh, fänrik Torsten Rune Bergelin och fältflygare Nils Åke Nordström.

Senare meddelas, att två av flygarna anträffats döda.

De återfunna flygarna var fänrik Bergelin och fältflygare Nordström. Fänrik Lindh har däremot ännu inte påträffats.

Vid Bråviken flög divisionen mot en molnformation, vilket föranledde divisionschefen beordra molngenomgång i planflykt. Divisionens första grupp utförde denna molngenomgång på 5,000 meters höjd utan större svårigheter. Divisionens andra grupp började sin molngenomgång strax efter första gruppen och på samma höjd. Under instrumentflygningen synes andra gruppen av hittills okänd anledning ha kommit i onormalt flygläge. Den fjärde föraren i gruppen, fältflygare Lindberg, meddelade efter landningen att gruppen enligt hans uppfattning kommit in i en roll-liknande rörelse, varvid han inte längre kunnat hålla samband med de övriga flygplanen. Själv hade han kommit ur molnformationen på låg höjd med mycket hög fart och i dykning. Lindberg återtog då normalt flygläge och flög därefter till Tullinge, där han landade.

Av de tre övriga flygplanen i gruppen slog ett ned på Järknön i Bråviken, det andra i skogsterrängen tre kilometer väster om Nävekvarn, medan det tredje ännu inte har kunnat återfinnas. Ögonvittnen påstår sig ha sett nedslag nära Nävsjön. Efterspaningar bedrivs med markpatruller ur bl. a. flygvapnet, polisen och hemvärnet.

Ommöblering:

Två "överlorder" fick sparken av Churchill

LONDON (TT — Reuter).

Sir Winston Churchill ombildade på torsdagen sin regering och gjorde sig av med två "överlorder", d. v. s. ministrar som varit ansvariga för samordnandet av andra kabinettsmedlemmars arbete.

Posten som samordnare av bränsle- och transportdepartementens verksamhet, vilket upprätthållits av lord Leathers, avskaffas och vidare frånträder sir Arthur Salter sin post som råvaruminister. Eden kvarstår som utrikesminister.

Lord Woolton övertar Salters befattning vid sidan om sin post som kansler för hertigdömet Lancaster.

Tre departementschefer upphöjs till kabinettsmedlemmar. Dessa är jordbruksministern sir Thomas Dugdale, undervisningsministern Florence Horsbrugh och livsmedelsministern Gwilym Lloyd-George.

Ombildningen av regeringen tros vara förebud till en ytterligare ommöblering inom de högsta ämbetena inom en nära framtid.

Eskilstuna-Kuriren utfäster belöning för "Helanderbevis"

ESKILSTUNA (TT).

Eskilstuna-Kuriren har utfäst en belöning på 1,000 kr till den som kan lämna upplysningar som klarlägger hur de anonyma breven i helanderaffären postats och hur typerna på Haldamaskinen förstörts.

Dior har omvänt drottning Ingrid till korta kjolar

LONDON (TT — Reuter)

Drottning Ingrid av Danmark har blivit omvänd till Diors nya kjollängd, skriver kvällstidningen Star.

På den resa den danska drottningen nu företagit till Bornholm tillsammans med sin make, kung Fredrik, och sin far, kung Gustaf Adolf av Sverige, bär drottningen en kjol med den av Dior föreskrivna längden, fortsätter tidningen. Hon köper sina kläder från Köpenhamns ledande modeskapare Englebert och har ofta varit en föregångare för skandinaviskt mode. Den förtjusande svenskfödda drottningen har alltid visat en utsökt känsla för modet. Hon är alltid chic, vare sig hon är iförd en vit sidentoalett för operabesök, en färgrik grönländsk nationaldräkt eller den enkla scoutuniformen.

Hammarskjöld:

FN återanställer ej illegalt avskedade

FN kommer inte att återanställa de fyra amerikaner som enligt i FN-domstol avskedats olagligt, meddelar generalsekreterare Dag Hammarskjöld.

— Istället för att återanställa de fyra avskedade använder jag den andra möjligheten, nämligen att ge dem ett skadestånd, som får bestämmas av domstolen. Jag skall meddela domstolen mitt beslut och den kommer att fastställa kompensation i enlighet med stadgan. Jag har i brev meddelat domstolen att det på grund av orsaker som det är min plikt att ta hänsyn till skulle vara olämplig att återanställa de avskedade.

Saken skall behandlas av generalförsamlingen tillsammans med sju andra fall där domstolen funnit avskedandena olagliga .Det är nämligen generalförsamlingen som ställer pengar till förfogande.

De avskedade är amerikanska medborgare som sades upp av f. generalsekreteraren Trygve Lie sedan de förhörts av senatens underutskott för den interna säkerheten eller vedrbörlig domstol.

Errol Flynn blev förlamad under dans

Den kände amerikanske filmstjärnan Errol Flynn drabbades på onsdagskvällen helt plötsligt av partiell förlamning i benen medan han på en restaurang dansade med en ung filmskådespelerska.

Flynn fördes omedelbart till sjukhus, där läkarna hittills har vägrat uttala sig om arten av Flynns sjukdom.

Flynn råkade halka på dansgolvet föll omkull och kunde inte resa sig igen. Läkare som undersökte fann att högra benet var delvis förlamat. Han fick en del injektioner, som emellertid inte medförde någon förbättring.

Specialister som kallats till sjuksängen vägrar yttra sig, men det uppges på välunderrättat håll att Flynn skadat nerverna i benet och ryggen. Tillståndet anses inte allvarligt.

"Smak"-märkt potatis kommer först i dec.

STOCKHOLM (TT)

Potatis med märket "Smak" kan husmödrarna inte räkna med att få köpa i sina butiker förrän i slutet av året. Då beräknar man att organisationen för det nya organet Svensk matpotatiskontroll är klar, så att verksamheten med kontrollen av handeln med potatis kan börja.

Det första sammanträdet hölls på torsdagen. Ett arbetsutskott tillsattes, som till ett nytt sammanträde den 25 september skall föreslå sorteringsbestämmelser och ange riktlinjerna för kontrollen. Sammanträdet öppnades av överdirektör R. Ytterborn i Lantbruksstyrelsen och leddes av Smak:s ordförande, direktör Nils Månsson, Halmstad.

Som sekreterare och verkställande tjänsteman i Smak har anställts lantmästare Roland Nilsson.

MONTREAL: Folk som bor i arktiska områden behöver bara äta hälften så mycket mat som man tidigare ansett vara nödvändigt, enligt den norske vetenskapsmannen dr Rodahl som deltagit i en internationell fysiologisk konferens i montreal. Minimiransonen ansågs förut vara 6,000 kalorier per dag, men vita jägare på Grönland existerar på 3,000 kalorier. Genomsnittseskimån nöjer sig med 2,100 kalorier vintertid då han inte gör så mycket annat än håller sig inomhus.

Fränt Dulles-angrepp mot Sovjets tysklandspolitik

WASHINGTON (TT — Reuter).

Amerikanske utrikesministern Dulles betecknade på torsdagen den fortsatta delningen av Tyskland som en "skandal" och ett "brott" och lade ansvaret härför på Sovjetunionens politik.

Dulles kritiserade i skarpa ordalag Sovjets obstruktion mot Tysklands återförening och dess förslag om att Kommunistkina bär få vara med och diskutera tyskarnas öde. Sovjets envisa fastklamrande vid Östtyskland är inte bara en oförrätt mot det tyska folket, det är också ett hot mot freden, sade han.

Utrikesministern erinrade om att Tysklands uppdelning i fyra ockupationszoner ursprungligen var avsett enbart att göra det lättare för de allierade att praktiskt tillämpa kapitulationsbestämmelserna under det första skedet efter kriget.

"Det var aldrig meningen att Tyskland skulle förbli delat på obestämd tid", sade Dulles. "Storbritannien, Frankrike och USA slog ihop sina respektive zoner för fyra år sedan, Sovjetunionen har envist hållit fast vid den del av Tyskland som den ockuperat. Detta är inte bara orättvist mot tyskarna — det är ett hot mot freden. Tyskarna i sovjetzonen, som varit avskurna från sina landsmän i över åtta år och utsatts för sovjetmarionetternas depotiska herravälde, börjar bli allt otåligare."

Som exempel på denna oro anförde Dulles framgången med livsmedelshjälpen och junirevolten i Östtyskland.

Sovjetunionens fredsgester den senaste tiden avfärdade han som propaganda och fagert tal om Tysklands enande utan verklig täckning. Dessa gester har de förknippat med villkor som de facto skulle omintetgöra alla praktiska resultat, ansåg Dulles.

"Sovjet föreslog till exempel att Kommunistkina skulle delta i utrikesministerförhandlingarna om bland annat tysklandsfrågan. Det är svårt att föreställa sig något förslag som bättre skulle ha kunnat förhindra alla resultat. Tysklandsproblemets lösning bör sannerligen inte underordnas en uppgörelse ifråga om Kina och inte heller bör kinesiska kommunister avgöra tyskarnas öde", underströk Dulles.

Svaret från ryssarna på de båda noter som västmakterna överlämnat med förslag om konferens mellan de fyra stora där åtgärder för ett enande av Tyskland skulle dryftas blir en probersten på ryssarnas uppriktighet, sade Dulles. "Vi hoppas på ett positivt svar."

Ifråga om de kommande tyska valen ansåg Dulles, att ett störtande av Adenauers regering skulle få ödesdigra följder för Tysklands framtida enande. En dylik valutgång skulle skapa en situation där en definitiv lösning av tyska problemet skulle ställas på en ytterst obestämd framtid.

Varma höstvädret allvarligt hot mot Norrlands skördar

HÄRSÖSAND (TT).

Det regniga och relativt varma väder, som nu råder, utgör ett allvarligt hot mot brödsädesskörden i Västernorrlands län, säger jordbrukskonsulent Erik Eriksson i hushållningssällskapet. Mest hotat är kornet, som visar svåra groningsskador.

Medelpad, där man i allmänhet skördar tidigare, företaller att klara sig bättre än Ångermanland, där kustsocknarna, speciellt de nordligaste, är illa utsatta. Det är i synnerhet jordbrukare med skördetröskor, som ser ut att få vidkännas allvarliga förluster. De har väntat i det längsta för att få säden så torr som möjligt, men hindras nu av det regniga vädret att genomföra skördearbetet, varför deras brödsäd står och gror på rot eller i skylarna.

Det har även visat sig, att potatisbladmögel fått en stark spridning i länet. Skörden torde dock bli normal, men allvarliga lagringsskador befaras.

NEWTHORN, CALIFORNIEN: Amerika tillverkar nu ett jaktflygplan som har konstruerats enkom för att bekämpa atombombflyg. Northropfabrikerna har åstadkommit ett flygplan — "skorpionen" — beväpnat med 107 raketprojektiler. Projektilerna är utrustade med en "elektrisk hjärna" som kan leta upp atomvapen.

Ny våg östtyska agenter väller in i Västtyskland

BONN. (TT — Reuter)

Alla tillgängliga reserver ur västtyska gränspoliser har sänts till östtyska gränsen för att hindra tusentals kommunistiska agenter från att nästla sig in meddelas det från västtyska inrikesdepartementet. Polisstyrkorna inkvarteras i rekvirerade danslokaler i vindsrum i skolhus och i tält.

Tidigare meddelades det från departementet att Östtyskland söker få en ny väg på tusentals agenter in i Västtyskland med order att störa parlamentsvalet på söndagen. Över 2.000 agenter har sedan onsdagskvällen gripits vid gränsen av västtysk polis. Därmed har de senaste sex dagarna ungefär 8.000 människor anhållits. Hälften kvarhålls alltjämt. De övriga hade sänts tillbaka innan förbundskansler Adenauer hade bestämt att agenterna skulle hållas i förvar till efter valet.

Agenterna söker inte längre dölja sin identitet. Stora grupper i speciella vagnar som hade hakats på tågen medförde inga interzonpass. Några agenter som greps i Bayern på onsdagskvällen bjöd motstånd men lugnade sig snart. De talade om att de i Västtyskland skulle få förfalskade valsedlar, med vilka de skulle ställa till med trassel vid valet.

Tidigt på torsdagsmorgonen kom ett extratåg med agenter till Marienborn vid gränsen mellan Öst- och Västtyskland. Gränspolisen befarar att kolonner på hundratals, kanske tusentals man kort efter valet.

Västtyska regeringen kommer att vänta till efter valet innan den vänder sig till författningsdomstolen för att få tyska rikspartiet på yttersta högerkanten kriminaliserat, sägs det i välunderrättade kretsar i Bonn. Partiet ställer upp i sex av de nio delstaterna. Motståndarna hoppas att valmännen skall avstå från att stöda partiets kandidater av fruktan för att eventuellt valda medlemmar av partiet skall förlora sina mandat i händelse partiet kriminaliseras.

MARIEHAMN: Den åländska handelsflottan omfattar f. n. ett femtiotal större maskindrivna fartyg, fördelade på 12 rederier i Mariehamn. Fartygen har ett sammanlagt tonnage på drygt 100,000 ton. Det största rederiet är Gustaf Erikson med ett dussin stora fartyg.

— — —

NEW YORK: Zoologiska trädgården i Bronx, New York, har fått ett minst sagt sällsynt djurexemplar, en "såsna", en korsning mellan en zebra och en åsna. Det tre veckor gamla djuret har faderns ränder och moderns långa öron.

Kekkonen-Fagerholm förbereder ny allians

HELSINGFORS (TT — FNB)

Det ser ut som om regeringsfrågan åter skulle komma upp på dagordningen skriver Helsingin Sanomat och tillägger att det i ansvarsmedvetna politiska kretsar redan någon vecka förts underhandlingar bakom kulisserna om en breddning av regeringens grundval.

Underhandlingarna syftar till att återuppväcka samarbetet mellan de två största partierna och ersätta kabinettet Kekkonen med ett agrart-socialdemokratiskt kabinett. Frågan torde bli föremål för mer detaljerad behandling efter statsministerns återkomst från utlandet om lördag.

Initiativet till breddningen av regeringsbasen har, enligt vad tidningen säger sig veta, utgått från personer i den nuvarande regeringen och dess krets Tanken har mött gensvar i synnerhet på socialdemokratiskt håll, vilket bl. a. har framgått av uttalanden av riksdagens talman K. A. Fagerholm och andra socialdemokratiska ledare under den senaste tiden.

Under de förhandlingar i frågan, som har förts, torde även de tvistiga ekonomisk-politiska problemen ha berörts. De program en eventuellt ny agrar-soccialdemokratisk regering skulle följa i dessa frågor skulle enligt tidningen komma att omfatta bl. a. ett avståndstagande från tanken på devalvering och återställande av industrins konkurrenskraft genom sänkning av kostnadsnivån. I stort sett skulle det av socialdemokraterna vid de senaste för regeringsförhandlingarna framförda s. k. tröskelprogrammet accepteras.

Nya Pressen dementerar

Varken agrarerna eller svenskarna inom regeringen har deltagit i några underhandlingar om en breddning av regeringsbasen, påstår Nya Pressen som citerar "regeringskretsar". Samtidigt uppger emellertid tidningen att dylika diskussioner ägt rum "utanför regeringens ram".

En av de främsta orsakerna till att regeringen skulle breddas sägs vara att tanken på riksdagsupplösning och nyval definitivt skrinlagts. Något resultat torde dock inte vara att vänta förrän regeringen lagt fram sitt budgetförslag,

HELSINGFORS (TT — FNB)

Med anledning av en notis i vissa Helsingforstidningar, enligt vilken man under de senaste dagarna fört förhandlingar om en breddning av regeringsbasen, meddelade socialdemokratiska partisekreteraren Leskinen på torsdagen följande till FNB:

Det håller streck att man från regeringen närstående kretsar upprepade gånger tagit kontakt med socialdemokraterna i avsikt att sondera möjligheterna för att skapa en ny regeringsbas. Initiativet har helt och hållet kommit från borgerligt håll, och inte såsom Nya Pressen vilseledande uppger från socialdemokratiskt. Socialdemokraterna har på intet sätt officiellt behandlat frågan. och det är osannolikt, att man skulle nå ett positivt resultat på den föreslagna vägen. Allt tal om ett memorandum som enligt uppgift skulle ha tillställts arbetsgivarna är grundet ur luften.

Mitterand avgår Gillar ej Laniels afrikapolitik

PARIS (TT — Reuter).

Konseljpresident Laniel har godkänt den avskedsansökan som inlämnats av Mitterand, minister för Frankrikes ärenden i samband med europarådet. Mitterand hade inlämnat sin avskedsansökan med motivering att han inte gillar regeringens nordafrikanska politik.

Den direkta orsaken till Mitterands missnöje är att ministern i Monaco, Voizard, utsetts till De Hauteclocues efterträdare som generalresident i Tunisien. Mitterand ville redan förra månaden flera gånger dra sig tillbaka, då han ansåg att den franska politiken i Tunisien var för hård och att de för Marocko föreslagna reformerna inte gick tillräckligt långt.

General Dean nu i Kaesong för repatriering

HONGKONG (TT — Reuter)

Generalmajor William Dean, den högste allierade officer som råkat i fångenskap i Korea, har anlänt till Kaesong för att repatrieras, uppger Peking-radion, som tillägger att "Dean" är vid bästa hälsa och utmärkt humör".

Dean förde befäl över amerikanska 24:e divisionen då han i juli 1950 — krigets första månad — tillfångatogs av nordkoreanerna. 1947—1949 var han militärguvernör i Sydkorea. Under sin fångenskap har han tilldelats kongressens hedersmedalj, Amerikas högsta militära utmärkelse.

Ivar Lo-Johansson outkomna filma

STOCKHOLM. (TT)

Oläst och obesedd — den utkommer först 18 september har Ivar Lo-Johanssons självbiografiska roman "Gårdfarihandlaren" redan blivit såld till filmen. Två bolag var ute efter rätten, men det var Sandrew-Bauman film som häromdagen fick skriva kontrakt med författaren.

Vädret

Landdistrikt: Måttlig till frisk sydvästlig vind. Vridande mot nordväst. Molnigt och regnskurar, i norra delen av västkustområdet efterhand i mindre omfattning. Något svalare.

Allmänna utsikter för lördag och söndag. Avtagande vind mellan väst och nord. Mest uppehållsväder. Kyligt, särskilt under natten.

Sjödistrikt: Sydvästlig styv bris till styv kultje, vridande till nordvästlig och ökande till delvis hård kultje. Mestadels god sikt.

Laholms Tidning

Smedjegatan, Laholm
Redaktör: GUSTAF BERTLAND

Dagligt nyhets- och annonsorgan för Laholms stad och södra Halland, Markaryd samt angränsande delar av sydvästra Småland och nordvästra Skåne.

Telefoner:
Redaktionen 300
Redaktör G. Bertlands bostad 199
Expeditionen och annonskontoret 299
Annonschef Axel Larssons bostad anknytning 299

Annonspriser:
Före text 28 öre pr mm.
Textsida 30 „ „ „
Särsk. begärd placering å textsida 32 öre pr mm.
Önskas hyra, platssökande och borttappat 25 öre pr mm.
PRISFÖRHÖJNING debiteras med 30 procent för annonser beordrade med petitstil.
Förlovnings-, lysnings-, vigsel- o. födelseannonser 7:— kronor.
10 procents förhöjning lördagar och dag före helgdag.
Annonser placeras ej på första sidan.
För hänvisning till och svars emottagande debiteras 1:—.

Prenumerationspriser:
Halvår 16:50, kvartal 8:75, månad 3:25.

Dödsfall

†

Att vår käre

RUNE

har gått bort och lämnat oss i namnlös sorg tillkännagives härmed.

Nyby den 1 sept. 1953.

AGNES GUNNARSSON
Malte o. Gun
Henry o. Marianne
Ann-Marie

Stilla och god har du varit i livet,
Stilla och tyst ifrån oss du gick.
Vackert och ljust skall ditt minne förbli.

Ps. 552, vers 1.

För dem, som vilja följa Rune på hans sista färd, meddelas, att jordfästningen äger rum i Laholms gravkapell söndagen den 6/9 1953 kl. 15. Samling å Nilssons pensionat kl. 13.

SORG-
HATTAR och SLÖJOR
i ett förnämt och värdigt utförande.
EKWALLS EFTR.
Asta Söderberg.
Tel. 566 Laholm.

Andréns Begravningsbyrå
KISTOR och SVEPNINGAR.
Allt ombesörjes.
Stortorget, Laholm. Tel. 69.
Sommarb. Mellbystr. Tel. 69.

Anderssons Begravningsbyrå
ombesörjer allt vid dödsfall.
Gamlebygatan 10, tel. 175.
LAHOLM.

VID DÖDSFALL
Vänd Eder till
Veinge Begravningsbyrå
Kransar, Buketter, Svepningar och Kistor
till ortens lägsta priser.
Blomsterförmedling till in- och utlandet.
Hämtning från dödsorten ombesörjes.
Veinge Möbelaffär. Tel. 61.

SVENSSONS BEGRAVNINGSBYRÅ
(Inneh. Carl Henrik Svensson)
Rekommenderas.
Tel. 54 Ränneslöv
Allt ombesörjes.

Solbacken, Edenberga
Säsongpremiär
lördagen den 5 sept. kl. 20—24.
Wiltons orkester från Malmö svarar för trevlig dansmusik.
Amerikanska lotterier. Servering. Glass. Varm korv.
Obs. Nyrenoverad lokal. Kommitterade.

Fred Gulle, Thory Bernhards o. Leon Landgrens
svarar för två glada festkvällar å
Oreberget, Göteryd
lördagen den 5 sept. och söndagen den 6 sept.
Alla hälsas välkomna till årets avslutningsfester.

PERSHÖG - Båstad
öppnas för höstsäsongen.
DANS lörd. 5/9 kl. 20—24. Bert Verners 6-mannaorkester.
Publiken hälsas välkommen.
Styrelsen.

Folkparken SKÄRSJÖDAL, Markaryd
Söndagen den 6 sept. kl. 20—24
REVY- och DANSAFTON
— kl. 21.00 —
Ljungby SDUK:s bejublade SUCCÉREVY
"DET GLADA ÅRET"
Dans till LILL-OLLES REVYORK. — 7 man —

Skytteparken, Mattarp
Örkelljunga
DANS lördag kl. 20. Musik av Almkvists orkester.

Knäreds SLU-avdelning
har möte i Putsereds skola söndagen den 6 sept. kl. 19.30. Musik. Servering. Medlemmar i SLKF, BF och SLU hälsas hjärtligt välkomna.
Styrelsen.

Torvbriketter
i lager, direkt från järnvägsvagn lägre pris. För höstleverans kol, koks, brunkolsbriketter samt prima torr ved.
Beställ redan nu.
Laholms Vedaffär
Karl E. Svensson. Tel. 250 Laholm.

Lediga platser
Industriarbete
Några skötsamma personer i 22—40-årsåldern erhålla anställning vid våra fabriker. Huvudsaklig sysselsättning blir tillsyns- och passningsarbete vid maskiner och apparater.
Endast personer, som önska fast anställning kan ifrågakomma. Arbetstiden är förlagd på skift.
SKÅNSKA ÄTTIKFABRIKEN A/B.
Personalavdelningen.
Tel. 30600 Klippan.

Duglig elsvetsare,
helst även kunnig i gassvetsning, erhåller fast anställning.
Nibe-Verken A/B, Markaryd.
Tel. 292. Ingenjör Andersson.

2 flickor
för servering och förekommande göromål erhålla anställning den 5 okt.
CONTINENTAL, Båstad.
Tel. 101.

Till salu
Styvpinnskultivator
till Fergusson traktor, till salu. Obs.! Endast använd ett par timmar.
Tel. 59 Svenshult.

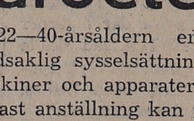
Jordgubbsplantor
Plantera nu RUBIN den storfruktiga sorten med den fina smaken, tidigbärande.
100 st. kronor 12:—.
1000 st. kronor 60:—.
MANNEVIK 50 öre st.
BJÄRE PLANTSKOLA, Förslövsholm.
Tel. 150 säkrast mellan klockan 12—13 o. 17—19.

Omdömeslös framfart genom kurvor kostade förra året 60 människor livet. I kurvor (och även på backkrön) gäller det att köra med huvudet och inte med fötterna.

Vallberga arbetarekommun
Möte hålles söndagen den 6 sept. kl. 10 i Vallberga Föreningshus.
Styrelsen.

Laholms Bridgeklubb
håller ÅRSMÖTE å Stadshotellet månd. den 7 sept. kl. 19.
Efter förhandlingarna fritt spel
Styrelsen.

Brante Källa
DANS söndagen den 6 sept. från kl. 19.
Damernas dans till kl. 21. Musik av Tenors orkester.

GLASÖGON

Säker utprovning.
Recept exp. snabbt.
William Jönsson
Tel. 116 Örkelljunga.

KÄNN DINA FÖRFÄDER.
Antavlor och släktregister upprättas ur kyrko- och landsarkiv. Sakkunnigt. Korrekt. Billigt.
NILS EDBERG.
Halmstad. Tel. 1854.

LT
DEN 4 SEPTEMBER.

Argumentnöd i oppositionspressen

Det vittnar om en minst sagt skriande argumentnöd när oppositionens pressorgan i avsikt att komma den ur deras synpunkt så förhatliga regeringskoalitionen till livs nödgas gräva ned sig i en ofruktbar process om det omtjatade ämnet: koalitionens tillkomsthistoria. I det oändliga upprepas vad den eller den tidningen skrev hösten 1951 eller vad något intervjuoffer sagt den eller den dagen. Sådant kan möjligen vara av intresse för författarna av akademiska licentiatavhandlingar, men något intresse för dagens aktuella politiska debatt eller den större allmänheten kan detta evinnerliga omtuggande av samma sak näppeligen ha. Man har också svårt att förstå vad detta tjat skall tjäna till. Koalitionen rubbas inte av aldrig så många och långa utläggningar i det ämnet om det är detta man syftar till.

Betydligt mindre skulle emellertid funnits att koka soppa på om de i koalitionsförhandlingarna i främsta rummet engagerande varit litet mindre öppenhjärtiga inför motståndarepressen. De kunde helt enkelt avvisat de nyfikna med att sådana spörsmål svarar vi inte på. Så låter det när t. ex. hr Sköld utsättes för inkvisitoriska intervjuer och så skulle helt säkert beskedet bli från herrar Ohlin och Hjalmarson ifall de höll på att bilda regeringskoalitionen och intervjuades av motståndadarepressen, skriver Svenska Landsbygden (bf). Det är otaktiskt att vara snäll när man har att göra med folk av vilka man kan vänta skam till tack.

Ännu mera grälsjuk verkar den åter uppdykande kritiken mot den nya sammanräkningsmetoden, nu gällande nästa års landstingsval. Kritiken mot metodens tillämpning vid fjolårets andrakammarval visade sig ju när allt kom omkring vara rena ovederhäftigheten. Det blev intet fiffel såsom oppositionen på förhand gjort gällande. Metoden visade sig ju snarare gynna än missgynna oppositionspartierna i jämförelse med de metoder oppositionen själv rekommenderat.

Det råder intet tvivel om att resultatet skulle bli detsamma ifall den nya metoden skulle komma att tillämpas vid nästa års landstingsval. Det kan för övrigt icke konstrueras en valmetod som gynnar b å d e socialdemokrater och bondeförbundare men missgynnar både högern och folkpartiet. Detta är helt enkelt en teknisk omöjlighet. Nu inväntar man att valkretsarna är för små för att uppnå full proportionell rättvisa. Därför vill man dels ha länen förvandlade ti l valkretsar vid landstingsvalen och dels hela riket till en enda valkrets med tilläggsmandat vid andrakammarval. Det är inte möjligt att uppnå fullt proportionell fördelning ens med ett sådant system, men dessutom skulle det — i synnerhet vid landstingsvalen — missgynna de olika kretsarna och bli ett rent lotteri vad många av de valda beträffar. Det kunde gå för en landstingsvalkrets liksom det gick för Hallands län vid valet av kyrkomötesombud: att inte få en enda representant. Ortsintressena skulle förkvävas. En sådan ordning kan inte vara klok. De olika delarna av landet bör få sina talesmän i både landsting och riksdag och helst givetvis om möjligt med åtminstone någon representant för vartdera av de fyra partier som bildar grundvalen för vår politiska demokrati.

EN ANNONS
i LAHOLMS TIDNING
ger alltid valuta.

LAHOLM

Laholms Fotoklubb hade i går kväll sammanträde under ordf.-skap av Carl-Axel Ullman. Meddelande lämnades därvid om styrelsens förslag till motto för månadsbildtävlingarna samt klarlades tävlingsbestämmelserna. I kvällens program ingick visning av RFS:s bildkollektion "I arbetstagen". Vidare tillkännagavs resultaten av den varbergstävlan som bedömts av två olika grupper. Från månadsbildtävlingen delgavs prislistan.

Skinnhandla
skinnkläder hos skinnhandlare. I get- & fårmocca, get-, ox- & fårnappa för såväl Dam som Herre i
AB. LAHOLMS LÄDERHANDEL.

Studiecirklarna växer våldsamt.

Intresset för studiecirkelverksamheten är i stadigt stigande o. skolöverstyrelsen beräknar, att denna verksamhet de senaste 5 åren fördubblats. Då omkring 95 proc. av studiecirklarna i landet organiseras av de 13 av överstyrelsen erkända studieförbunden — ABF, IOGT, JUF, SLS m. fl. — innebär detta, att förbundens arbetsuppgifter ökat kraftigt. Statens anslag till verksamheten har visserligen ökat för varje år, men dessa ökningar har varit otillräckliga, förklarar överstyrelsen i nu avlämnade riksdagspetita. F. n. kan förbunden få statsbidrag med högst hälften av verkliga utgifterna. Förra budgetåret anslog statsmakterna till verksamheten kr. 800,000, ett belopp som i år höjts till 1,3 milj. Överstyrelsen hävdar, att denna höjning är otillräcklig och föreslår nu, att studieförbunden för nästa budgetår får statsbidrag med samma belopp som de själva tillskjutit 1952—53, d. v. s. med 1,950,000 kr. Statsanslaget föreslås alltså höjt med 675,000 kronor.

Därjämte förordas ett till kr. 35,000 höjt anslag åt ABF till dess instruktionskurser för sjömän, därvid som skäl för höjningen anges att förbundet har för avsikt att uppta verksamhet även i hamnar på ostkusten.

Ämnar Ni
reparera och isolera Edra bostadshus så använd masonite och porösa träfiberplattor, som alltid finnas i lager hos oss.
CARL LARSSONS EFTR.
Larsson & Berkman.
Tel. 38, 191 o. 781 Laholm.

Pershög, Båstad, känt och populärt, öppnas för höstsäsongen med dans i morgon kväll. Bert Verners populära 6-mansorkester spelar. Se vidare annons!

Tågtider

vid
LAHOLMS STATION
t. o. m. den 9 juni 1954

Ankommande tåg från	
Pt Halmstad	6,36
Pt Hälsingborg	7,17
Pt Varberg (Hässleholm)	8,39
Pt Malmö Hälsingborg	9,41
Pt Halmstad (Hässleholm)	9,57
St Göteborg	10,15
St Malmö Hälsingborg	10,40
Pt Halmstad	11,12
Pt Hälsingobrg	11,37
Pt Göteborg (Hässleholm)	13,27
Pt Malmö, Hälsingborg	15,11
Pt Göteborg (Hässleholm)	16,07
Pt Hälsingborg	16,24
Pt Göteborg (Hässleholm)	17,54
Pt Malmö, Hälsingborg	18,05
St Oslo, Göteborg	18,52
St Malmö, Hälsingborg	19,24
Pt Göteborg (Hässleholm)	20,35
Pt Malmö, Hälsingborg	22,05
Pt Göteborg	23,41

Avgående tåg till	
Pt Malmö, Hälsingborg	6,38
Pt Göteborg	7,19
Pt Malmö, Hälsingborg	8,41
Pt Hässleholm (Göteborg)	9,43
Pt Hälsingborg	9,59
St Malmö, Hälsingborg	10,18
St Göteborg, Oslo	10,42
Pt Malmö, Hälsingborg	11,15
Pt Göteborg (Hässleholm)	11,39
Pt Malmö, Hälsingborg	13,29
Pt Göteb. (Hässleh. Oslo)	15,14
Pt Malmö, Hälsingborg	16,09
Pt Halmstad	16,26
Pt Malmö, Hälsingborg	17,56
Pt Göteborg (Hässleholm)	18,07
St Malmö, Hälsingborg	18,53
St Göteborg	19,25
Pt Hälsingborg (Malmö)[1]	20,37
Pt Halmstad, Varberg[2]	22,07
Pt Halmst. (Göteb. Oslo)	23,53

[1]) Till Malmö endast s. o. h.
[2]) Till Varberg natt före och efter s. o. h.

Karups kommunalmän på givande studieresa

Kommunalfullmäktige i Karup samt ledamöter i andra kommunala organ i storkommunen, tillsammans ett 50-tal personer, hade i går en givande studieresa. Man hade lagt resan sålunda, att kommunalmännen särskilt fick studera sådana problem, som är aktuella i Karup, t. ex. ålderdomshem och strandbebyggelse.

Resan givk först till Rännelövs ålderdomshem, där utflyktsdeltagarna mottogs av fattigvårdsstyrelsens ordförande Carl Johansson i Vallberga, som visade omkring i hemmet samt berättade om dess byggnadshistoria, finansiering m.m. Besöket här intresserade givet vis i hög grad kommunalmännen och detta inte minst därför att ålderdomshemsfrågan just nu är särskilt aktuell i Karup. Vid besöket i Rännelöv tittade karupsborna också på Rännelövs postanstalt, detta med anledning av att man i Karup står i begrepp att renovera posthuset i Hasslöv.

Nästa anhalt var Plönningsskolorna. Här mottogs de först av rektor Wallentin, som visade lantmannaskolan samt berättade om skolan. De i resan deltagande damerna ägnade sig särskilt åt lanthushållsskolan, som demonstrerades av rektor Astrid Brinkman. De vackra skolorna beundrades vederbörligen och besöket torde nog i sin mån bidraga till att öka elevtillströmningen till Plönninge från Karup.

Från Plönninge for man till Getinge, där riksdagsman Mossberger välkomnade i Medborgarhuset. Hr Mossberger var därefter ciceron och interlokutör, och det var många intressanta upplysningar om Getinge kommunalliv som han lämnade.

Så besökte man Getingeverken. Efter rundvandring bjöd företaget på kaffe, vid vilket dir. Steen hälsade karupsrepresentanterna välkomna. Dir. Steen väckte speciellt lantbrukarnas intresse då han litet utanför programmet demonstrerade sin uppfinning, en spannmålstork med elektrisk varmluft.

Besöket i Getinge avslutades med rundvandring i de områden, där kommunen byggt i egen regi. Även pensionärshemmet besågs.

Medan diskussionens vågor gick höga, rullade bussen till Tylösand, där en utsökt god middag väntade på pensionat Trasten. Före maten gjorde man ett besök i S:t Olofs kapell, som visades av kyrkovärden, tullkontrollör Oscar Rydberg. Kontraktsprost Sigfrid Norborg som deltog i resan höll en kort och stämningsfull andaktsstund. En snabbtitt på hur det sanitära problemet för tältstaden lösts — Karup har dylika problem för liknande bebyggelse i Skummeslövsstrand — hann man också göra, innan måltid intogs. Vid denna talade ordf. lantbr. Gösta Göransson, Rostorp, samt prosten Norborg.

'Dubbelhässja' konstruerad av en Åsljunga-bo

Av skadan blir man vis, heter det som bekant, och med tanke på hur besvärligt det ofta är om höstarna med bärgningsvädret, har en lantbrukare i Åsljunga, Gunnar Johansson, som bland andra uppdrag även är ordförande i Örkelljunga hushållningsgille, konstruerat en speciell hässjetyp för stråsäden. Det är betydligt mer praktiskt att torka säden genom hässning än genom krakning. På mossjorden är det svårt att få krakstörarna att bli stående och även på fastare mark händer det ofta att de blåser ned. Även kärvarna slits sönder i blåsten och åtskilligt av säden blir ofta tillspillogivet. För att nu inte tala om vilket arbete det är att sätta upp en mängd krakstör och hänga kärvar på dessa.

Den hässjetyp, som hr Johansson konstruerat och som han i modell demonstrerat inför en del lantmannasammanslutningar är en s. k. dubbelhässja. Den kostar inte mycket, är lätt att tillverka och bekväm att använda. Den kan placeras var som helst på fälten och man behöver inte slå ned några pålar i jorden för att den skall bli stående. Det är mycket arbetsbesparande att använda sig av denna hässjetyp. Hr Johansson har själv 24 st. sådana och på var och en får han plats med fem à sex travar havre. När säden har kommit dit, kan man anse, att den är bärgad, så effektiv är denna hässja. Även under fjolåret var som bekant bärgningsvädret mycket dåligt och väldiga mängder säd förstördes fullständigt. Men hr Johansson hade ärtblandsäd (som är svår att få torr) på sina hässjor, och fastän han inte bärgade den förrän i november månad, var den lika fin!

— Regnet rinner av säden som på ett halmtak, när den befinner sig på dessa hässjor, säger hr Johansson, som är mycket belåten med metoden och inte behöver bekymra sig om väderleken, sedan han hässjat säden. Skulle dåligt bärgningsväder inträffa under höskörden, kan man även använda dem för detta växtslag. I år behövdes det inte eftersom fint bärgningsväder rådde, men ofta kan det vara svårt även med höskörden. Hr Johansson hälsar alla intresserade välkomna hem till honom för att bese denna praktiska hässjetyp, som vem som helst kan framställ'a. Om något snickeri- eller annat företag vill tillverka dylika för avsalu, har hr Johansson inte heller något emot att detta sker — han offrar gärna "patentet" för lantbrukets bästa.

Prenumerera på LT

Predikoturer

Laholm 10 skrm. kh. Håkansson hgm. m. nvg. p. Bergman. 11,30 s-sk.
Skogaby 13,30 hgm. p. Bergman
Veinge 13 hgm. m. nvf. kh. Ljung. 14,30 s-sk.
Tjärby 10 hgm. kh. Ljung. 11,20 s-sk.
Mästocka 10 hgm. nvg. komm. Rydén. 11,45 s-sk.
Knäred 10,30 hgm. kh. Eriksson. 13 s-sk.
Körsveka skola 15 gdtj. kh. Eriksson.
Hishult 10 hgm. kh. Gustafson.
Norr Össjö skola 14 gdtj. kh. Gustafson.
Ysby 9,30 hgm. kh. Sjöholm.
Ränneslöv 13,30 hgm. kh. Sjöholm.
Hasslöv 13,30 hgm. kh. Hallind.
Växtorp 9,30 hgm. kh. Hallind.
Ö. Karup 10 hgm. kpr. Norborg.
Skummeslöv 13 hgm. kpr. Norborg. 11 s-sk.
Hinneryd 11 hgm. p. Magnusson, Markaryd.
Knäred Betel lörd. 19,30 bön, sönd. de gamlas dag i Ekeryd 11,30.
Ekeryd Betania sönd. 11,30 församlingshögtid. pr. Ch. Berg, H.H.N. de gamlas dag. Församlingsoffer. Tisd. 20 bön.
Kornhult pr. hos H. Persson lörd. 19 K. Persson.
Betel Växtorp lörd. bön. Sönd. 10 s-sk börjar, 15 off. möte Vallin m. fl., 17 församlingsmöte. Onsd. 20 off. möte Vallin.
Nordanå (D. Larsson) tisd. 20 off. möte Vallin.
Laholm Salemkyrkan sönd. 10 s-sk. börjar. Alla barn välk. 14 pr. p. P. Engelbrekth fr. USA. Eft. H.H.N. Almborg. Tisd. 19,30 p. Engelbrekth: Judafolkets församlande. Onsd. 19,30 p. Engelbrekth. Uppenbokens tidstecken.
Hishult Betania sönd. 10 s-sk. börjar. Alla barn välk. Möten se Salemkyrkan Laholm. Torsd. 19,30 föredr. p. P. Engelbrekth. Ämne: Ryssland i profetians ljus.
Lah. Luth. missionshus pr. onsd. 19 B. Bondesson o. fred. 19 C. Persson.
Tabernaklet Veinge lörd 19,30 "Kristen lördagskväll" allsång musik. Sönd. 14 församlingsmöte. Tisd. 17,30 GK-pojkarna, 19 juniorerna. Onsd 17,30 GK-flickorna, 20 väckelsemöte Brander sång

ATTIOÅRIG SYDHALLANDSDAM I USA:

Sverige ett land av rosor och a. blommor

Då och då har vi här på Laholms Tidning det stora nöjet att taga emot f. d. sydhallänningar, som hamnat i det stora landet i väster och som nu efter många år kommit tillbaka för en kort visit — det blir så lan mera ty de har anpassat sig efter sitt nya fosterland. Om den saken är väl intet annat att säga, än att det är roligt och nöjsamt att de kommer ihåg, att deras vagga en gång stod här i södra Hallands fagra nejder.

Men mera sällan får man höra av dessa f. d. sydhallänningar, när de väl en gång vänt tillbaka ti l "staterna". Därför är det desto mera glädjande att en av dessa nu kommit ihåg oss med ett långt och trevligt brev. Än mer glädjande är det att denna dam är 80 år gammal och att hon skriver en utmärkt svenska trots att hon vistats där ute i över sextio år.

Mrs HILDA LUNDAHL

Det är fru **Hilda Lundahl** från Chicago, syster till tidningens hyresvärd fru Neta Jönsson, som skrivit och berättat om sina minnen från Sverigevistelsen. En stor del av dessa minnen äro rent personliga och hon ägnar många vackra ord åt minnet av sin svåger, smedmästare Gustav Jönsson, som gick bort just under hennes vistelse här. Och hon tecknar i må ande ordalag hans vackra begravning.

Efter denna hade hon icke så mycken tid över i Sverige men besökte dock Stockholm, där hon beså g Prins Eugens Valdemarsudde samt förundrades över Gamla Stans gränder. Men att komma till Stockholm när man bor i Chicago är småtts... så smått... Vad säger de sjuhundraårsjubilerande Stockholmarna om det betyget? Artigt och välvilligt blev eme lertid fru Lundahl bemött i Stockholm men hon tycker att det gick långsamt med betjäningen i butikerna. Så hälsade hon på hos systersonen Gösta i Uppsala, som har en stor bilaffär där, samt tittade på Uppsala domkyrka. Denna finner fru Lundahl, som är varmt religiöst intresserad, givetvis mycket intressant.

Nästa anhalt på Sverigeresan blev så Sunne i Värmland där hon träffade vänner från USA och så gick färden på "förfärligt krokiga vägar" tillbaka till Halland. Och hon har bara rosor att ge från de dagar, som hon tillbringade här i Laholm el er hos systersonen Harald i Halmstad eller hos många andra vänner. Även i Skåne hittade fru Lundahl vänner liksom i Ränneslöv. En särskilt högtidlig avskedsstund blev det hos systerdottern Jenny Andersson i Trönninge där det var "som i en bröllopssal". Ej mindre än 35 s'äktingar voro närvarande och de önskade alla mrs Lundahl välkommen åter. Och nog skulle jag gärna vilja komma igen men det är väl inte att tänka på när man är 80 år, skriver hon.

Så landade hon lyckligt och väl i Newyork där familjen i USA mött upp. Och så skriver hon ti l slut: Blott ett jag ej förglömmer — Sverige är ett land av rosor och blommor vart man ser och jag hade så gärna velat taga med några hem. Och till allra sist hoppas fru Lundahl att stadens myndigheter inte blev förtörnade över vad hon sade i vår intervju om stadens knaggliga gator.

Och det tror vi förstås inte — de äro vana att höra det. Och vi tackar fru Lundahl för det trevliga brevet och hoppas snart få höra av henne igen.

Entreprenörer för Hishults skola antagna

Vid skolstyrelsesammanträde i Hishult har nu entreprenörer antagits för den nya skolbyggnaden. Till huvudentreprenör antogs byggmästare Anton Jönsson, Laholm, vars anbud löd på 263,000 kr., för målningsarbetena antogs ett anbud från målaremästare Ragnar Sunnegård, Svenshu t, Knäred, lydande på 15,200 kr., el-installationerna kommer att utföras av installatör Erik Johansson, Knäred, vars anbud löd på 18,900 kr. och för värme- och sanitära anläggningar antogs ett anbud på kr. 43,800 från Rune Pettersson, Markaryd.

Sju byggmästare hade lagt in anbud på bygget.

Skillnaden mellan lägsta och högsta anbud för huvudentreprenören uppgick till inemot kr. 70,000. Arbetet med den nya byggnaden kommer att sättas igång med det snaraste och man räknar med att kunna ta byggnaden i bruk nästa hösttermin.

Skytte

Veinge Skytteförening

har sin statspristävlan på söndag vid Tjärby skjutbana för klasserna R—5. Anmälningar mellan kl. 12,30—14. Samtidigt tävlas om vandringspriserna.

Familjenyheter

FÖDELSEDAGAR

80 år

fyller i morgon f. lantbrukaren Johan Jönsson, Veinge by.

Jubilaren är född i Veinge och efter att i unga år ha vistats under en längre tid i Amerika återkom han till södra Halland och övertog först fädernehemmet, sedan en gård i Ränneslöv och till sist ett lantbruk i Brogård, Veinge. För ett tiotal år sedan överlämnade han gården och njuter nu sitt otium i egen villa i Veinge by. Under sin krafts dagar var han en duktig lantbrukare, som helt ägnade sig åt sitt arbete. Alltjämt är han pigg och kry och på sin högtidsdag blir den gamle hedersmannen säkerligen föremål för många och välförtjänta hyllningar.

75 år

fyller den 4 september hemmansägaren Gustaf Carlsson, Snällsböke, Hinneryd.

75 år

fyl'er den 4 september f. hemmansägaren Edvard Pålsson, Hamphult, Hinneryd.

70 år

fyller i morgon f. kvarnägaren Johan August Karlsson, Möllegården, Östra Karup. Jubilaren har under en lång följd av år drivit kvarnrörelse i Möllergården, vilken han för något år sedan överlät till en son. K. har varit en duktig person, som till den stora kundkretsens belåtenhet skötte sin kvarnrörelse. Han har även innehaft allmänna uppdrag o. är ordf. i Östra Karups Brandstodsbolag.

65 år

fyller den 5 september hemmansägaren Enok Andersson, Hökhult, Hinneryd.

60-åring

Brevbärare
E. W. KARLSSON,
Laholm.

Sextio år fyller i morgon brevbärare E. W. Karlsson, Laholm.

Jubilaren är född i Vapnö utanför Halmstad och inträdde redan som 17-åring i postverkets tjänst i Halmstad. Han blev e.o. brevbärare 1914 och ordinarie 1917. Från 1925 har Karlsson varit laholmare och han känner sig säkerligen snart som "urlaholmare". Och han var också den förste, som byggde sig en villa på Altonaområdet, där det nu är ett stort och blomstrande villakvarter.

Jubilaren har helt ägnat sig åt sin tjänst och inte deltagit i det offentliga livet. En speciell och ovan'ig hobby har han dock, och det är byggande av modellbåtar. I denna svåra konst har han nått en mycket stor skicklighet och många är de vackra båtar, som han begåvat det unga Laholm med. Många andra vackra sniderier har han stått pappa till. I övrigt har han mest ägnat sig åt sin vackra trädgårdstäppa.

Jubilaren är en duktig och kunnig tjänsteman, som känner staden på sina fem fingrar. Några uppvaktningar på sin högtidsdag vill han dock inte ha.

HYLLNINGAR

— Lantbrukaren John Johansson, Linghult, Knäred, blev på sin 50-årsdag föremål för många hjärtliga hyllningar. Redan tidigt på morgonen infann sig grannar och goda vänner, som uppvaktade med sång samt överlämnade ett album med ett större penningbelopp. Släktingarna gratulerade även'edes med ett penningbelopp åtföljt av textad adress samt blommor. Övriga släktingar gratulerade med en golvlampa. Vidare anlände många telegram och blommor.

DÖDSFALL

Henrietta Johnsson. I sitt hem i Östra Ringarp, Örkelljunga socken, har i en ålder av 85 år avlidit änkefru Henrietta Johnsson. Den bortgångna var född i Virestads socken, Småland. Hon ingick äktenskap med skräddarmästare Karl Johnsson i nämnda församling. För 45 år sedan flyttade makarna till Örkelljunga. Johnsson avled 1936. Den nu bortgångna har i sin krafts dagar varit en duktig kvinna. Hon har tillsammans med maken fostrat åtta barn till dugliga samhällsmedborgare vilka jämte barnbarn ock syskon äro närmast sörjande.

Oskar Jansson. Till följd av en hjärtsjukdom avled hastigt i tisdags lantbrukaren Oskar Jansson, i sitt hem i Boda, Markaryd. Den avlidne var född i Långalt och var vid sitt frånfälle 74 år gammal. Som sjuttonåring kom den avlidne till Amerika där han vistades i fem års tid. Sedan kom han åter till Markaryd men stannade blott ett år varefter han åter ställde färden till Amerika. Då han 1910 kom tillbaka inköpte han ett hemman i Boda som han alltsedan dess ägt och brukat. Trots detta fanns reslusten kvar och 1925 reste Jansson för tredje gången över till Amerika där han stannade några år varefter han kom til'baka för att sedan dess stanna i hembygden.

Under en del år var den avlidne ledamot av fattigvårdsstyrelsen. På sista tiden har hans hälsa varit vacklande till följd av en olyckshändelse men kom trots detta dödsfal'et oväntat.

Jansson var en skötsam och duktig lantbrukare som var allmänt aktad och avhållen. Han sörjes närmast av maka, en fosterson och syskon.

BEGRAVNING

— En högtid ig begravningsakt ägde i onsdags rum i Ränneslövs kyrka, då stoftet efter fröken Christina Nilsson, Laholm, vigdes till den eviga vilan. Prestaverande var ombudsman Mander Carlson, Laholm, och nämndeman Johan Jönsson, Kövlinge. När kistan inbars i templet spelade kantor Maja Ekstedt, Hishult "Fantasi i a-mol" av Bach. Akten började med ps. 105: 3—5, varpå kyrkoadj. Gustav Bergman, Laholm höll ett griftetal och förrättade jordfästningen. Så följde ps. 447: 6—7 samt begravningsmässan med antifonier. Akten slöt med ps. 97: 5, och när kistan utbars ur kyrkan, spelade fröken Ekstedt "Sonatina ur Actus Tragicus" av Bach. Vid graven förrättade officianten bön och sjöngs ps. 577. De anhörigas tack för hedersbevisningen framfördes av museiintendent Harald Nilsson, Landskrona. Många och vackra blommor hade sänts til' båren.

—En högtidlig begravningsakt ägde i går rum i Knäreds kyrka, då stoftet efter f. lantbr. Bernhard Nilsson, Knäred, vigdes till den eviga vilan. Prestaverna fördes av lantbrukarna Patrik Johansson, Munkabygget och August Svensson, Bockastensbygget. Kistan inbars i templet, medan organisten spelade "Largo" av Chopin. Akten inleddes med ps. 336: 1—2, varpå kyrkoherde Sven Eriksson förrättade jordfästningen. Efter denna sjöng organisten "Kommen till en fader åter" av Gustaf Nordkvist. Så följde ps. 357 samt begravningsmässan med antifonier. Till sist sjöngs ps. 458: 2—3. När kistan utbars ur templet spelade organisten orgelkoralen "Den korta stund jag vandrar här" av Thure Olsson.

Efter jordfästningen fördes stoftet till Ysby kyrkogård, där gravsättningen skedde. Vid graven talade den bortgångnes broder, rektor Edvin Nilsson, Laholm och folkskollärare H. Sunesson, Ysby, som nedlade en krans från gamla vänner. Ps. 396: 5 sjöngs, varpå kh. Eriksson framförde de anhörigas tack för visat deltagande. En rik och vacker blomstergärd hade ägnats den dödes minne.

SAM GOLDWYN

har alltid hållit styvt på storyns betydelse. För många, många år sen blev Samuel Goldwyn tillfrågad om sin syn på manuskriptets roll i en film. Talade och sade Sam:

—En utmärkt story är ovärderlig. Frågade reportern:

— Och vad säger ni, mr Goldwyn, kännetecknа en utmärkt story?

— Ett manus som börjar med en jordbävning och sedan stegras till klimax!

PROVA

Mollbergs

BLANDNING

ett kraftigt, drygt kaffe från ett av Europas modernaste kafferosterier

Interiör från provrummet i Zoégas nya rosteri

Zoéga & Son - Hälsingborg Zoégas Z köffe! *Rosteriet grundat 1886*

"Stenbocks kurir" passerar Laholm på lördag morgon

När slaget vid Hä singborg en höstdag år 1710 var utkämpat och danskarna hade fått klå — betydligt värre än vad som skett sedermera i fotboll och andra idrotter — skickade segerherren, generalguvernören Magnus Stenbock en kurir till Stockholm med det minst sagt hugnesamma budskapet att Sveriges relativt nyerövrade provinser voro säkrade. Om "Stenbocks kurir", som han kallades har sedan Snoilsky skrivit en vida berömd dikt.

Och nu har man tagit upp denna sak igen, de vis i det synnerligen goda syftet att populärisera hästsporten, som i denna bilismens tid hotas med total död. Så farligt är det väl inte och i syfte att visa, att "än leva de gamla gudar" har ryttmästaren och den framstående olympiamannen på hästsportens område, ryttmästare von Blixen Finecke, Strömsholm beslutat att rida från Hälsingborg till Stockholm — om det blir på samma tid som "Stenbockskuriren" vill vi låta vara osagt i skrivande stund. Nu äro ju vägarna något helt annat men om de äro så lämpade för hästsport vet vi inte.

Emellertid startar ryttmästare Blixen-Finecke från Hälsingborg i kväll kl. 19 och till Laholm kommer han kl. 2 i natt. Efter en kort men som vi hoppas god vila i Laholm sker starten från — som sig bör — Hästtorget i Laholm kl. 7 på lördag morgon och då möter även Laholms Ryttareförening upp för att hylla och hedra denna sentida förkämpe för hästsporten. Laholms Ryttareförening hål er även den nutida "Stenbocks kurir" med ej mindre än två hästar, dels från Laholm till Breared, dels därifrån till Lidhult.

Och som sagt, alla morgonpigga laholmare och sydhallänningar äro välkomna till Hästtorget på lördag morgon kl. 7.

Senaste nytt:

12-åring strypte sig på lek med en klädlina

ESKILSTUNA i dag. (TT.)

Tolvårige Stig Ljungström, Fogdö, råkade under lek med ett klädstreck på onsdagen snärja repet om halsen så att han stryptes till döds.

Stig Ljungström hade tillsammans med sin tvillingbroder Ro f kommit hem från Strängnäs läroverk till Hässlebyholms gård och gått ut på verandan. Där hängde ett klädstreck, och tydligen har pojken på skämt lagt en snara om halsen på sig, med den olyckliga påföljden. Den omkomne var son till trädgårdsmästare Josef Ljungström i Hässlebyholm. Utom föräldrarna sörjes han närmast av tvillingbordern och en yngre bror.

Laholms brigdeklubb

har enligt annons årsmöte å Stadshotellet på måndag kväll. Efter förhandlingarna fritt spel.

Delade meningar i Norge om dyra, fria spriten

STOCKHOLM

Är det norska folket i stort sett ti'lfreds med den mycket extrema spritlagstiftning, som nu varit gällande ett antal år? Finns det skäl anta att den där tillämpade metoden, som har till grundprincip fri försäljning till förhållandevis höga priser (danskarna ligger ännu högre på prisskalen) kommer att stå sig även i framtiden?

Att ge ett nöjaktigt svar på de frågorna är självfallet omöjligt för den svenske turist, som under ett par veckors semesteruppehåll i Norge sökt skaffa några om än allrig så ytliga informationer i ämnet. Signaturen valde att arbeta efter det numera så populära gallupförfarandet: att prata med "mannen på gatan". Tio till antalet var offren. Tre av vederbörande fann av varierande skäl lagstiftningen förmånlig, medan sju ansåg den misslyckad.

Inte bättre ur nykterhetssynpunkt?

Har den norska metoden att bemästra utminuterings- och utskänkningsproblemen haft en ökad folknykterhet som följd? Enligt den officiella statistiken lär så inte ha varit fallet. I sanningens namn bör påpekas att jag inte på ort och ställe tagit del av den statistik, norrmännen hunnit samla på detta område. Att läget ur nykterhetssynpunkt skulle ha blivit bättre sedan den stramare alkoholpolitiken tillkom förnekades emellertid energiskt av sju av de nämnda utfrågade: en av de övriga tre, som i princip godtog skärpningarna, ställde sig för övrigt tveksam på denna punkt, de övriga två ansåg sig kunna vitsorda att Norges folk mått övervägande bra av åtstramningarna samt att de höga priserna verkat hyfsande på levnadsvanorna.

Nästan värre krångel i Norge än hos oss

Parentetiskt må här inskjutas att norsk spritlagstiftning även för svensken — som av gammalt är van vid krångel och paragrafrytteri — gör ett synnerligen egendomligt intryck. Försäljningen är visserligen fri, men försäljningslokalerna är i t. ex. Oslo mycket sparsamt förekommande; enligt en uppgift, som jag inte hann få verifierad, skall i hela staden finnas endast 14 inköpsställen. Deras placering lär också vara sådan att de inte kan sägas ligga inom bekvämt räckhåll för arbetarbefolkningen. Ett stort antal norska städer är helt torrlagda, d. v. s. där finns inte något försäljningsställe alls. Som ett unicum för det motsägelsefyllda norska "systemet" kan slutligen nämnas att all utskänkning av sprit på restaurangerna är förbjuden över lördag och söndag.

Enligt nuvarande svenska måttstock är de norska spritpriserna höga; en helflaska dubbelrenat betingar 18 kr. Observera att det rör sig om ⅔ liter och inte helliter. Den för genomsnittsmedborgaren till prisläget överkomliga brandyn (konjak alltså) står i 24 kr för samma mått. Priset på finare spritsorter står i proportion härtill.

Folkomröstning skulle fälla "systemet"

Pensionerad posttänsteman i Bergen: Skulle i dag anställas en folkomröstning rörande den norska spritlagstiftningen så komme den att fällas. Vad som borde sättas i dess ställe blir kanske ett svårlöst problem. Men för norsk folkmening är den nuvarande lagstiftningen inte representativ — den har drivits fram av politikerna, i stora stycken mot folkets önskemål och behov.

Järnvägsman i lägre tjänstegrad, Bergen: Jag har varit nykterhetsman sedan barndomen. Har svårt uttala mig om fördelar resp. nackdelar med vår norska lagstiftning på detta område. Men jag tror att fördelarna är så pass stora att de överväger eventuella nackdelar.

Kommunalarbetare, Bergen: Om ni i Sverige vill undvika den verkliga klasslagstiftningen så bör ni absolut inte följa vårt exempel. Genomsnittligt är de norska arbetarnas löner låga. Följden är att vi får avstå från spriten — vare sig vi vill eller inte. De penningstarka gör som de behagar. Kalla det för frihet, om ni vill.

Lagerbiträde, Voss: Det har talats och skrivits så mycket om den norska förbudstiden. Men förbudet kvarstår orubbat än i dag såtillvida som alkoholförtäringen är en sak endast för dem, som har råd att betala. Rättvisesynpunkterna häri har jag svårt att upptäcka.

LONDONS LORD MAYOR besökte tillsammans med sin svärdbärare William T. Boston på måndagen Södersjukhuset, där mr Boston fann avstånden så imponerande att han tyckte det var praktiskt att använda sig av sparkcykel. Ekonomiföreståndarinnan Britt Johansson hjälpte honom att få upp farten...

AUCKLAND, NYA ZEELAND: Under en äreport av korsade isyxor trädde Mount Everests betvingare, Sir Edmund Hillary, och hans maka, 23-åriga Louise Rose, på torsdagen ut ur det kapell där de vigts. Hundratals åskådare hurrade för brudparet. Bruden bar en bukett av södra halvklotets vårblomster.

Ansvarsfrihet avstyrks för kommunalmän i Båstad

REVISORERNA ANMÄRKER MOT KOMMUNALNÄMNDEN, FAMILJEBIDRAGSNÄMNDEN OCH EL-STYRELSEN.

Båstads kommunala revisorer för 1951 års förvaltning — kamrer Eric Sjöholm, affärsförest. Hilbert Johansson och folkskollärare Adolf Åkerud — har nu överlämnat sin berättelse till kommunalfullmäktiges ordförande. Med hänsyn till vad som förekommit, anser sig revisorerna icke kunna tillstyrka ansvarsfrihet för kommunalnämnden, familjebidragsnämnden och elektricitetsverksstyrelsen. Däremot tillstyrkes ansvarsfrihet för köpingens andra förvaltningsorgan.

Markaryds-bygden

Laholms Tidnings lokalredaktion: Markaryd, Villagatan
Redaktör Sven B. Jönsson. Tel. 150.

FOTBOLL
Skärsjövallen, Markaryd
söndag kl. 13.30
Smålandsserien div II
ÄLMHULT B — MARKARYDS IF

MARKARYDS BIO
Lördag och söndag kl. 8 em.
MARA MARU
med Errol Flynn o. Ruth Roman
Barnförbjuden.

Annonsera i LT

Markaryds Bio
spelar på lördag och söndag "Mara Maru" med Errol Flynn och Ruth Roman i huvudrollerna Rivande fart och skickligt kameraarbete utmärker denna äventyrsfilm med Errol Flynn som knytnävshård skattsökare. Filmen är barnförbjuden.

Folkparken Skärsjödal, Markaryd.
På söndag blir det en stor Revy- och dansafton då Ljungby SDUK:s bejublade succérevy "Det glada året" uppföres. I övrigt blir det dans till tonerna av Lill-Olles revyorkester.

I blickpunkten

DET PSYKOLOGISKA FÖRSVARET. Det borde vara möjligt att få fram en proposition om den fjärde försvarsgrenen redan till nästa års riksdag, skriver Svenska Dagbladet (h) i sin ledarkommentar till utredningen om det psykologiska försvaret:

Kostnaderna är förhållandevis små och kan knappast avskräcka regeringen. Den bör ha lätt att inse att viljan till motstånd mot angrepp, byggd på insikten om vilka värden som står på spel, är en förutsättning för det militära, civila och ekonomiska försvaret.

— Det är en aktningsvärd samling såpbubblor som utredningen om det psykologiska försvaret har lyckats åstadkomma anser Handelstidningen:

Det är en ganska roande läsning inte minst med tanke på att utredningen själv vari tutsatt för stor fara och manlingen sökt värja sig mot den. Informationsbyråkratin från det senaste världskriget, som med viss framgång bedrev nervkrig mot allmänheten, verkar ännu tio år efteråt så avskräckande på kommittén för det psykologiska försvaret, att denna vill göra allt annorlunda. Inför våra förtjusta ögon förvandlas nu den svenske tigern till en sill i kapprock — en intressant metamorfos.

Laholms IF.
Fotbollsspelarna tränar i kväll kl. 18. Samling vid idrottsplatsen

På bio

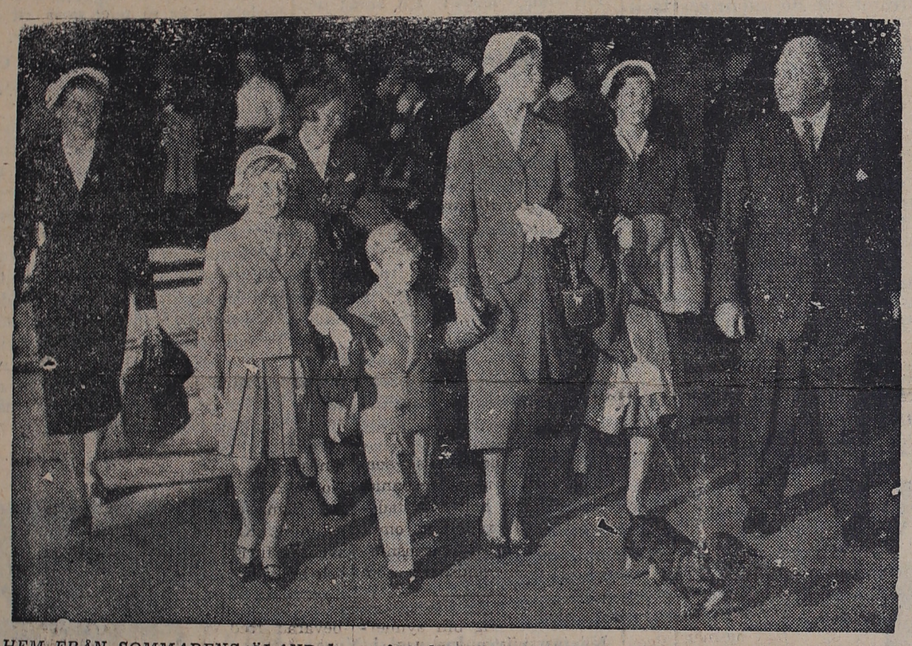
Centrum: Ursula, flickan från finnskogarna.

Det är en rejäl svensk film det här är fråga om. En värmländsk storbonde på finnskogen dör och hans unga dotter måste finna sig i att ta hand om gården och ansvaret för allt folk och föra uppgiften vidare. Och det är ingen lätt uppgift för en flicka som inte är 20 år då fadern dör. Men hon klarar det trots att det finns bedragare runt om och trots att länsman inte heller går fri från fula beskyllningar. Därom handlar den film, som i går hade premiär på **Centrum.**

Det är många hårda tag i filmen och många utpräglade typer bland de agerande. Ursula i Eva Stibergs gestalt gör ett redigt och manhaftigt intryck, och även om hon går litet för långt ibland i ungdomlig iver beundrar man henne i hennes kamp mot svårigheterna. En god rollprestation. Naima Wifstrand som Mossi, ett faktotum på storbondgården, är en gestalt som skapar aktning omkring sig. Bland övriga typer må nämnas den strykrädde Åke Fridell som Kåre Flatten, medan Arne Källerud som länsman verkar litet karikerad. Sten Lindgren, kungen på Mäkki, gör en rejäl prestation, och Birger Malmsten verkar trovärdig. Filmen fängslar intresset hela tiden och bjuder på vacker miljö från skogar och sjöar.

A—a.

En sydhallänning
kan inte gärna vara utan
LAHOLMS TIDNING
så gör oss — och honom — tjänsten att rekommendera LT.

HEM FRÅN SOMMARENS ÖLAND kom på tisdagsmorgonen lille kronprins Carl-Gustaf tillsammans med sina systrar Birgitta, Desirée och Christina, och här ses syskonkvartetten på Centralen.

Sportnyheter

Landskampen mot britterna

Sverige vann med 6 poäng
Fantastiskt millopp av Pirie

STOCKHOLM (TT).

Avslutningsdagen på friidrottslandskampen Sverige—Storbritannien blev en otrolig thriller, ingen mästerregissör hade kunnat regisserat bättre. Först i och med sista grenen, stafett 4×400 m., var det klart att Sverige segrat med siffrorna 109 mot 103. Men hade britterna tagit hem stafettsegern hade matchen slutat 106—106. Sverige vann för övrigt även andra dagen med 55—51.

Torsdagskvällens storlopp svarade utan all tvekan den gänglige Gordon Pirie för genom att i ensamt majestät, själv ledande från start till mål, avverka milen på fenomenala 29,17,2, en tid som bara tjecken Zatopek hittills lyckats underskrida. Och ända till tre kilometer var kvar hade han åtminstone teoretiska chanser att slå tjeckens 29,02,6, men orken räckte inte till den här gången. Banorna var kanske inte heller de allra bästa efter regnet.

Nästa knallopp svarade stafettlagen för. Där blev inte tiderna så förfärligt märkvärdiga men eftersom utgången av hela landskampen hängde på stafetten blev spänningen oerhört uppskruvad. Svenskarna lyckades till slut bärga segern sedan först Tage Ekfelt på tredje sträckan men i allra främsta rummet Lars Erik Wolfbrandt på slutsträckan gett sitt yttersta. Upphetsningen och larmet på läktarna påminde då om den berömda stafettstriden i landskampen mot Tyskland i Stockholm 1934.

En särskild eloge är Roger Nyman värd för sin finfina samling i sista trestegshoppet. Han låg då trea men lyckades hoppa 14,72, vilket räckte till seger, som samtidigt blev dubbel eftersom Erickson hade 14,70.

Sverige började med dubbelseger...

400 m. häck: 1) **L.** Dlander, Sverige, 52,7, 2) S. **O.** Eriksson, Sverige, 52,8, 3) H. Whittle, Storbritannien, 53,8, 4) D. K. Gracie, Storbritannien, 62,2.

Gracie startade hårdast och ledde bort till Valhallavägskurvan. Men genom kurvan gick både Lasse Ylander och S. O. Eriksson utmärkt. Båda svängde ut på upploppet som klar etta och tvåa med brittiska lagkamraten Whittle närmast. Han hade dock ingen chans att hota de båda svenskarna, som pressade varandra ända till målsnöret. Lasse Ylander noterade 52,7, utmärkt på de tunga banorna och svenskt årsbästa. S. O. Eriksson tangerade tidigare bästa noteringen med 52,8. Gracie kom bort sedan han fallit på näst sista häcken.

...men britterna kvitterade

400 m.: 1) P. G. Fryer, Storbritannien, 48,3, 2) **L. A.** Smith, Storbritannien, 48,4, 3) L. E. Wolfbrandt, Sverige, 48,6, 4) G. Brännström, Sverige, 48,9.

Engelsmännen kvitterade snabbt den svenska dubbelsegern i häcken genom att klart vinna slätloppet på 400 m. Gösta Brännström startade hårdast och ledde på bortre långsidan, men sedan kom engelsmännen, i första hand Fryer, och vräkte sig fram oemotståndligt med Smith i kölvattnet. Det var bara för svenskarna att sträcka vapen. Wolfbrandt gjorde vad han kunde på ytterbanan men var klart efter Smith och fick nöja sig med tredjeplatsen. Gösta Brännström verkade att tappa krafterna och blev en bra bit efter de andra tre.

Svenska ledningen ökas

Kula: 1) J. A. Savidge, Storbritannien, 15,82, 2) T. Sönegård, Sverige, 15,25, 3) S. Edhlund, Sverige, 17,71, 4) M. Pharach, Storbritannien, 13,64.

Tresteg: 1) R. Norman, Sverige, 14,72, 2) S. Erickson, Sverige, 14,70, 3) K. Wilmshurst, Storbritannien, 14,67, 4) L. H. Platt, Storbritannien, 13,50.

Savidge stod som väntat i särklass i kula men fik nöja sig med för honom blygsamma 15,82. Andra britten Pharach var inte av bättre klass utan stannade på 13,4, varför svenskarna Sönegård och Edlundh kunde ta andra- och tredjeplatserna. Sönegård gick över 15 med 15,25 som bästa och hade ytterligare två stötar över 15 m.

Tresteget blev spännande. Roger Norman började med 14,35 och Erickson ogiltigt, varpå Wilmshurst hoppade 14 jämnt. I nästa omgång ökade Erickson till 14,70 och Wilmshurst klippte i med 14,7. Han låg alltså tvåa. Den ordningen stod sig till sista omgången då Roger Norman samlade sig storartat och under publikens jubel fick iväg 14,72.

100 m.: 1) **B.** Shenton, Storbritannien, 10,7, 2) K. J. Jones, Storbritannien, 10,8, 3) P. O. Trollsås, Sverige, 11,0, 4) J. Carlsson, Sverige, 11,1.

Starten blev jämn men engelsmännen accelerade betydligt snabbare än de båda svenskarna och redan vid längdhoppsgropen var den brittiska dubbelsegern klar. 200-meterssegeraren från onsdagen, Shenton, tog sin andra seger och vann på 10,7 före Jones.

Hållsta vann 1,500

1,500 m.: 1) S. Karlsson, Sverige, 3,45,8, 2) G. W. Nankeville, Storbritannien, 3,46,6, 3) D. C. Seaman, Storbritannien, 3,49,0, 4) T. Lundberg, Sverige, 3,49,0.

Tore Lundberg tog ledningen och körde första 400 på 59 blankt. Farten tycktes inte genera utan samtliga hängde med och Seaman tycktes ha till uppgift att springa och oroa Hållsta. Ställningen var oförändrad då 800 passerades på 2,01,8. Men sedan gick Hållsta själv upp och farten ökade. Nankeville kopplade på medan blev blev en lucka till Tore Lundberg och Seaman. Ungefär likadant såg det ut när klockan ringde. Hållsta jagade vidare och höll undan för den ursinnigt kämpande Nankeville. Tiden 3,45,8 charmant med tanke på banorna. Nankeville gjorde också utmärkta 3,46,6. Tore Lundberg släppte på bortre långsidan av sista varvet och föreföll ohjälpligt sist men på upploppet kom han igen starkt och endast med den allra minsta lilla hårsmån lyckades Seaman rädda tredjeplatsen.

Asplund kastade över 54 i slägga

Slägga: 1) B. Asplund, Sverige, 54,28, 2) C. K. E. Douglas, Storbritannien, 52,78, 3) A. Ringström, Sverige, 52,45, 4) D. W. Anthony, Storbritannien, 47,74.

Asplund överraskade med att ta hem segern i slägga där man nog räknat engelsmannen som den värste. Asplund fick upp segerkastet i fjärde omgången. I femte räddade Douglas andraplatsen till Storbritannien med 52,78 samtidigt som Allan Ringström noterade sitt bästa kast med 52,45.

Ragge Lundberg vann stav

Stav: 1) R. Lundberg, Sverige, 4,20, 2) G. M. Elliott, Storbritannien, 4,00, 3) I. Allard, Sverige, 3,80, 4) I. Ward, Storbritannien, 3,60.

Ragge stod som väntat i särklass och blev ensam kvar på 4,10, som blev för mycket för engelsmannen Elliott. Ingvar Allard, som kommit med istället för Lennart Lind, var tydligen inte i bästa slag utan stannade på 3,80 och en oväntad poängförlust för Sverige var ett faktum.

Fascinerande millopp

10,000 m.: 1) G. Pirie, Storbritannien, 29,17,2, 2) F. Sando, Storbritannien, 29,56,2, 3) T. Nilsson, Sverige , 31,08,0, 4) G. Jansson, Sverige, 31,24,4.

Milloppet blev oerhört fascinerande. Inte så mycket att det var någon spänning vart segern skulle gå. Pirie stod i absolut särklassoch maskinmässigt körde han varv efter varv och varvade båda svenskarna medan landsmannen Sando som för övrigt också varvade en av svenskarna och så när hagit även den andre just på mållinjen, inte var hotad av att bli varvad

Kanske öppnade engelsmannen litet för hårt men ända till och med 7,000 m. låg han tre sekunder före mellantiderna från Zatopeks världsrekordlopp. På de sista 3,000 meterna tappade han dock en hel del mot tjecken men fick ändå utomordentliga 29,17,2 vilket ger honom andraplatsen på världslistan över millöparna. Bara Zatopek har med sina 29,02,6 varit bättre.

Pirie passerade 1,000 m. på 2,34 (14 sek. bättre än Zatopek), 2,000 på 5,38 (fortfarande 14 sek före), 3,000 på 8,34 (11 sek. föe Zatopek), 4,000 på 11,31 (9,5 sek. före Zatopek), 5,000 på 14,29 (åtta sek. före Zatopek), 6,000 m. på 17,24 (7 sek. före Zatopek), 7,000 20,21 (3 sek. före Zatopek), 8,000 på 23,21 (en sekund efter Zatopek), 9,000 på 26,19 (4 sek. efter).

Thomas blev trea

I skuggan av Pirie kom de övriga i skymundan och ändå gjorde andre britten Sando en så fin tid som 2956.2. Thomas Nilsson hängde med Sando till 13 varv var kvar då han tvingades släppa — Gustav Jansson hade sackat efter redan från början — och avståndet växte undan för undan. Han fick 31,08,0 och Gustav Jansson 31,24,4.

Spännande stafett

Stafett 4×100 m.: 1) Sverige 3,15,0, 2) Storbritannien, 3,15,8.

Slutresultat: Sverige 109, Storbritannien 103 poäng.

Brännström-Scott inledde. Svensken gick finfint på bortre långsidan och drog sedan ifrån på upploppeth. Växlingen med Rune Larsson var emellertid inte perfekt — långt därifrån — och det blev en del diskussion om svenskarna inte gått över. Rune höll i alla händelser länge engelsmannen Fryer ifrån sig ända till de sista hundra meterna men där förlorade svensken fyra meter. Ekfeldt var nästa man — växlingen var inte över sig nu heller — och han fick börja sex meter efter sin man, som var Gracie. Engelsmannen fick emellertid ge sig för svenskens långa kliv innan de två sista männen satte igång. De båda klubbkamraterna Ekfeldt o. Wolfbrandt var inte så värst växlingskunniga de heller utan Wolfen fick slutmannen i det brittiska laget framför sig.

Svensken gjorde en välberäknad löpning, gjorde inga ansatser att gå förbi på bortre långsidan och andra kurvan utan sparade krafterna och satsade för fullt på upploppssträckan, och då fick Smith lov att sträcka vapen. Svensken var omkring tre meter före i mål och där åkte han omedelbart i luften på de förtjusta kamraternas armar. Det var inte nog härmed. För sin bragd tilldelades Wolfbrandt också Kabom-pokalen för landskampens bästa svenska prestation.

Fenomenale Gordon Pirie

Världens främste långdistansare just nu är utan tvivel engelsmannen Gordon Pirie, som i år nätt en rad fantastiska tider. Senast i lördags hotade han starkt Gunder Häggs rekord på 5,000 m. genom att i Berlin löpa på 14,02,6. I mitten av juli förpassade han Heines världsrekord på 6 eng. mil ur tabellen med att nå 28,19,4. Heines rekord löd på 28,30,8. Att Gordon också är en synnerligen snabb herre som heller inte gärna låter sig slås även på kortare sträckor visade han för en tid sedan då han sprang engelska milen på 4,06,8 och samtidigt slog den amerikanska stjärnan Wes Santee.

Den nu 22-årige bankmannen Gordon Pirie började redan vid 10 års ålder med löpning och utövade redan då sin hobby så intensivt att man befarade att han skulle bli utbränd i förtid och aldrig skulle komma att nå några topptider. "Spåmännen" hade den gången fel. Han tränar alltjämt med samma energi som någonsin tidigare. Till Helsingfors i fjol kom Pirie som stor olympisk favorit bland sina landsmän. På 5,000 m. blev han fjärde man, en placering som han själv inte alls var nöjd med.

Pirie är ovanligt lång för att vara långdistansare. Han mäter 1,88 men väger bara 63,5 kg. Pirie valdes 1952 till årets bäste friidrottsman i England, en hederstitel som han var mycket väl motiverad för.

Landskampsfacit

STOCKHOLM (TT).

Den svensk-brittiska landskampens i friidrott facit i siffror blev:

Årsbästa i världen: 10,000 m.: G. Pirie, Storbritannien, 29,17,2.

Årsbästa i Sverige: Spjut: O. Bengtsson 71,53.

Dubbelsegrar: Sverige 6, Storbritannien 5.

Poängens fördelning: Löpningar: Sverige 56, Storbritannien 68, kast: Sverige 25, Storbritannien 19, hopp: Sverige 28, Storbritannien 16. Sammanlagt: Sverige 109, Storbritannien 103.

Världens bästa på 10,000 meter

29,02,6	E. Zatopek, Tjeckoslov.	1950
29,17,2	G. Pirie, Storbritannien	1953
29,23,2	A. Anaoufrijev, Sovjet	1953
29,23,8	V. Nyström, Sverige	1952
29,24,4	H. Schade, Tyskland	1952
29,27,4	V. Heino, Finland	1949
29,29,4	A. Mimoun, Frankrike	1952
29,46,0	B. Albertsson, Sverige	1951
29,47,4	W. Kutz, Sovjet	1953
29,48,4	Ö. Saksvik, Norge	1952
29,48,6	F. Mihalic, Jugoslavien	1952
29,51,2	G. Jansson, Sverige	1952

Lördagens fotboll

Div. II Götaland
Örgryte—Redbergslid

Div. III Södra Götaland.
Arlöv—Lund

Div. IV Halland—Småland
Alvesta—Växjö
Gnosjö—Värnamo

Söndagens fotboll

Allsvenskan
Degerfors—Gais
Djurgården—Elfsborg
Göteborg—Norrköping
Hälsingborg—Sandvikens IF
Jönköping—Kalmar FF
Malmö FF—AIK

Div. II Götaland
Häcken—IFK, Malmö
Höganäs—Derby
Norrby—Halmstad
Sleipner—Landskrona
IFK, Trelleborg—Råå
Åtvidaberg—Motala

Div. III Södra Götaland
Gunnarstorp—Falkenberg
Kristianstad—Landora
Öster—Drott

Div. IV Halland—Småland
Heberg—Ljungby
Skeppshult—Kungsbacka
Varberg—Hyltebruk

Elitserien
Träslöv—Tölö
Nyhem—Fjärås
Böljan—Alet
OIF—Bois
Örnia—Centern

Han var toffelhjältarnas toffelhjälte, och när hans gamle vän frågade honom om de inte skulle gå ut och förlusta sig tillsammans, sade han:

— Jo, det skulle vara roligt, men då du måste min fru om jag får gå med. Det går aldrig om jag själv ber.

Nå, vännen gick med hem och hustrun visade sig mycket riktigt vara ett rivjärn av stora mått, men då han försäkrade att han personligen skulle ansvara för att mannen skulle komma hem senast klockan halv tolv, gav hon med sig.

Lycklig slöt sig toffelhjältarnas toffelhjälte till vännen — men då de hade kommit ut på förstutrappen och hustrun ännu inte hade stängt dörren, vände sig den präktige kamraten om emot henne och sade:

— Ja, frun, det där med klockan halv tolv, det står jag vid — men jag kan naturligtvis inte säga vilken dag.

Poliskonstapeln: — Det enda som hittades i självmördarens fickor var tre knappar, en anteckningsbok och en kvitterad räkning.

Det gråtande fruntimret: — En kvitterad räkning! Gudskelov, då kan det omöjligt vara min man.

Romamakarna dödades i sängen
Häktade furiren vägrar tala

VISBY. (TT)

Den för dubbelmordet och branden i Roma misstänkte 23-årige furiren vägrar fortfarande att tala. Häradsrätten har utsett advokat Gunnar Kjällman i Visby till offentlig försvarare för honom, och denne var närvarande då nytt polisförhör hölls på onsdagsförmiddagen, men furiren yrkar fortfarande på att han skall ha en advokat från Stockholm om han skall yttra sig om sina förehavanden på brottsplatsen

Vissar sonderingar har också gjorts om möjligheten att tillmötesgå hans önskan i advokatfrågan. Men en av de advokater som har nämnts är bortrest och f. ö. måste ju kostnaderna i sådant fall bli avsevärt mycket större än om en advokat på Gotland anlitas.

Vid undersökningar på brottsplatsen har blodiga klädesplagg och sängkläder tillvaratagits. Efter vad man nu vet förefaller det troligt, att mördaren smugit sig in genom ett källarfönster, tagit en rörtång i källaren och gått upp i makarna Karlssons lägenhet, då båda blivit ihjälslagna i sina sängar.

Camembert-monument

Invånarna i den lilla normandiskobyn Vimoutiers har sedan årtionden planerat att resa ett monument till ära av Marie Harell, kvinnan som gjort byns specialost, camembertosten, världsberömd. Det var Marie Harell, en enkel bondkvinna, som lyckades väcka kejsar Napoleons uppmärksamhet och sedan den store korsikanen prövat camembert var ostens lycka gjord. Vimoutiers håller självklart stolt på att riktig camembert endast tillverkas där. Men camembertost tillverkas inte bara i Vimoutiers, och inte bara i Bjuv i Skåne, utan också i USA. Den största tillverkaren av den berömda osten är firman Borden och den ville visa sin tacksamhet mot Vimoutiers och Marie Harell. Firman Borden skickade till Vimoutiers en bronsstaty av Marie Harell i naturlig storlek med camembert i handen och förklarade sig beredd att finansiera en stor fest med anledning av statyns avtäckning. Men de envisa normandiska bönderna tycker att gåvan är en förolämpning och inte något tecken på uppskattning. De svarade att de är beredda att ta emot det vackra monumentet endast under förutsättning att firman Borden förpliktar sig att icke längre kalla sina produkter för camembert och meddela sina kunder att äkta camembert endast kan fås i Vimoutiers. Amerikanerna vill inte gå med på dessa villkor och statyn står nu oanvänd i en källare i Normandie.

Biblar från flyg över Ryssland — förflugen idé!

LONDON (TT — Reuter).

— Vi måste gratulera de amerikanska myndigheterna till att de tills vidare avstått från sina planer på att släppa ned biblar från luften över kommunistländer, skriver Daily Mirror.

'Det skulle kunna bli otrevliga komplikationer om folk börjar kasta ut litet av varje från flygplan över främmande länder. Ryssarna skulle kunna komma på idén att kasta ut halvfranska band av Marx' Das Kapital på Wall Street, och det är en skrämmande tung bok", skriver tidningen.

Massaved hugges i fotslängder?

STOCKHOLM

Att få så liten kvantitet brännved som möjligt i de nödvändiga gallringarna är nu viktigare än någonsin för skogsägarna. Ett uppslag när det gäller att få ut mera gagnvirke på brännvedskvantitetens bekostnad framkastas i Sv. skogsvårdsföreningens organ och går ut på att man skall hugga massaved i fallande fotlängder ner till fastställd minimidimension 3 tum, som nu huvudsakligen sker i södra och mellersta Sverige, kapa den i jämna 2 och/eller 3 meters längder. En del virke som då kapas bort skulle kunna gå med som massaved, om denna kapades i fotlängder i stället för i meterlängder. Fallande fotlängder användes för massaved i alla norrlandslänen samt i Värmland, varför aptering på detta sätt ingalunda är någon nyhet för landet utan en sedan länge prövad sak.

Att ge några allmänna siffror på vinsten är svårt, då många ovissa faktorer inverkar. Det blir givetvis en hel del ökade omkostnader vid fotlängdshyggning, bl. a. för kontroll, uppräkning och mätning. Om massavedskvantiteten normalt uppgår till 30 procent i ett skogsbruk och om man tänker sig kunna öka denna kvantitet till 33 procent genom huggning av fotlängder, vilket borde kunna gå, så blir detta en vinst om 75 kr på en avverkning om 100 kbm. Skillnaden i rotvärde per kbm. mellan kastved (pannved) och massaved beräknas då till 25 kr. Dessa 75 kr borde väl räcka till för att täcka ökade kostnader för tillsyn, upprälsning och mätning vid tillverkning och leverans av de 33 kbm. massaved det är fråga om. Det blir då kr 2: 30 pr kbm. att röra sig med.

Frågan synes värd en undersökning, när representanter för köpare och säljare snart träffas för underhandlingar om massavedspriser för kommande säsong. Ingen möda får nu sparas när det gäller att få ner brännvedsandelen i de skogsvårdande uttagen från skogarna.

Atomstrategin bör överlämnas åt vetenskapen

NEW YORK

"De nya vapnen har fått avgörande betydelse för USA:s allmänna militärstrategi och därför är det nödvändiga at vetenskapsmännens råd och sakkunskap blir ihågkomna av både den centrala militärledningen och av de specialkommissioner som är verksamma inom försvaret" heter det i en artikel av USA:s f. d. generalstabschef Omar Bradley, publicerad i Saturday Evening Post.

General Bradley påpekar att militärledningen snart kommer att stå inför sådana avgörande beslut på vilka landets vara eller icke vara kan bero, och dessa beslut får inte fattas av den i sina synpunkter och sin utbildning ensidiga militära sakkunskapen utan att vetenskapsmännens åsikter beaktas. Tvärtom, vetenskapsmännens råd bör följas i landets och folkets intresse. General Bradley föreslår också att den amerikanska lagen om atomhemligheter snarast ändras för att få fram fritt byte av erfarenheter mellan USA:s övriga allierade. Bradley kräver dessutom att amerikanska regeringen med regeringarna för de allierade länderna kommer överens rörande sättet och omfattningen av atombombernas lagring vid framskjutna baser. Atomvapen skall i samförstånd mellan alla allierade regeringar användas i fall av aktuell fara.

Hittills har strategiska överläggningar alltid utgått från att atombomberna skall transporteras ombord på specialflygplan men general Bradley är av den uppfattningen att det snart blir nödvändigt att utrusta hangarfartygen med atombomber och använda reaktionsdrivna flygplan från hangarfartyg för transport av atombomber och vid angrepp på fientligt område. Bradley försvarar de s. k. "atomkanonerna" mot angrepp som varit synliga under den senaste tiden och menar att atomkanonerna är det mest ekonomiska vapenslaget både rörande materiella kostnader och när det gäller ekonomin med människoliv.

Särskilt organ sköter psykologiska försvaret

STOCKHOLM (TT)

Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar blir namnet på ett nytt organ som skall insättas i fred, om statsmakterna går med på ett förslag härom från kommittén för utredning om det psykologiska försvaret. Med detta organ som kärna skall sedan enligt förslaget vid krig, vari landet är indraget, den tidigare provisoriskt föreslagna statens upplysningscentral UC, byggas upp. UC skall under k. m:t leda rikets psykologiska försvar.

I kommitténs nu till inrikesministern avgivna huvudbetänkande har UC fått en utformning som i allt väsentligt överensstämmer med vad som tidigare föreslagits. Organisationen anses dock inte nu böra fastlåsas i detalj utan anpassas efter växlande behov och nya rön. Förslaget innebär inte att de olika organ som redan finns för presstjänst och liknande uppgifter skall ingå i UC. Tvärtom skall de i största utsträckning behållas och användas och det nya centralorganet främst vara samordnande och ledande. Enda undantaget är statens upplysningsbyrå, som i sin helhet skall ingå i UC när denna inrättas. UC skall stå direkt under k. m:t och sortera under inrikesdepartementet. Ett konsultativt statsråd bör få till sin enda eller huvudsakliga uppgift att företräda det psykologiska försvaret. Chefen för UC skall dock stå utom regeringen. Vid hans sida skall finnas ett informationsråd och ett pressråd.

I informationsrådet föreslås nu ingå representanter även för det ekonomiska försvaret, Publicistklubben, Journalistförbundet och de religiösa intressena utöver tidigare föreslagna, nämligen cheferna för TT och Radiotjänst, representanter för UD, ÖB, civilförsvarsstyrelsen och riksnämnden för ekonomisk försvarsberedskap samt för Tidningsutgivareföreningen ävensom en sakkunnig i propaganda- och reklamfrågor och en representant för kvinnoorganisationerna.

I pressrådet skall ingå TU:s, Publicistklbbens och Journalistförbundets representanter i informationsrådet samt fem representanter för de fyra politiska pressföreningarna samt veckopressen. Cheferna för TT och Radiotjänst skall vara medlemmar även i detta råd.

UC får tre avdelningar, en för den rena nyhetstjänsten åt vilken även verksamheten för återhållsamhet vid publicering bör anförtros, vidare en för inre upplysning samt opinionsundersökning och propagandaanalys samt en för verksamhet riktad till utländsk opinion.

Regionala organ vid länsstyrelserna

Vid sidan av den centrala krigsorganisationen skall finnas en regional organisation, knuten till länsstyrelserna. Även civilbefälhavarna — som utses bland landshövdingarna — får därvid viktiga uppgifter. Bl. a. skall de, om förbindelserna med riksstyrelsen och UC blir brutna, överta UC:s befogenheter inom civilområdet. Det tidigare förslaget om särskilt tillsatta ombud i varje kommun har däremot frångåtts. I stället anses att länsavdelningarna bör svara för de lokala kontakterna. Länsavdelningarna skall bl. a. hjälpa publicitetsorganen att få nyhetsmaterial från centralt håll, när telefonförbindelserna tryter, och från lokala myndigheter som av säkerhetsskäl är alltför återhållsamma. Vid länsavdelning skall i enlighet med UC:s direktiv rådgivning om vad som inte bör publiceras kunna lämnas tidningar och radiostationer inom länet. Särskilt beträffande lokala nyheter anses lokal rådgivning viktig. Länsavdelningarna skall också verka för att minska tekniska och andra svårigheter för utgivningen och spridningen av tidningar inom länet. Personal till den rådgivande verksamheten skall i erforderlig utsträckning rekryteras från pressen.

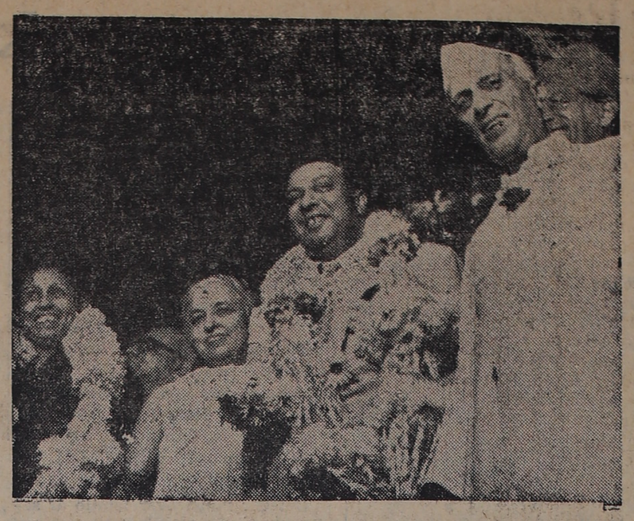
Upplysningscentralen, som skall organiseras så att den i hotfulla lägen kan börja fungera med delar av organisationen, skall verka för snabb, fullständig och sannfärdig nyhetstjänst. Men den skall också svara för den rådgivning och de övriga åtgärder som behövs för att få till stånd en av säkerhetsskäl påkallad återhållsamhet vid publicering. Att bedriva upplysningsverksamhet och vidta andra åtgärder för att bevara och stärka motståndsandan hör vidare till nämndens viktigaste uppgifter, likaså att samordna och bedriva annan av krigsförhållandena påkallad upplysningsverksamhet inom landet. UC skall också samordna och bedriva upplysningsverksamhet riktad till utländsk opinion. Slutligen skall den följa folkstämningen i eget land, bl. a. genom opinionsmätning och ryktesanalys, samt följa och analysera fientlig propaganda. UC skall inte granska tryckta skrifter för att uppdaga och till undersökning och åtal anmäla eventuella tryckfrihetsbrott. I den mån man lägger märke till missbruk av tryckfriheten bör UC emellertid vara skyldig att fästa justitieministerns uppmärksamhet på dem. En liknande ordning bör gälla för det psykologiska försvarets regionala organ.

Fredsorganet planlägges för krigsförhållanden

Fredsorganet, Beredskapsnämnden för psykologiskt försvar, skall liksom UC lyda direkt under k. m:t och sortera under inrikesdepartementet. Ordförande i nämnden skall enligt förslaget vara samma person som är avsedd som chef för UC. Som ordförande utses han för sex år i sänder och meningen är att han skall ha uppdraget vid sidan av annan tjänst. Nämnden i övrigt skall i regel bestå av samma ledamöter som i UC:s informationsråd. Antalet medlemmar blir dock inte lika stort som i rådet. Nämnden skall sålunda bestå av cheferna för TT och Radiotjänst samt av k. m:t efter förslag förordnade representanter för UD, ÖB och civilförsvarsstyrelsen samt för Centralkommittén Folk och Försvar, TU och Publicistklubben och därjämte en vetenskapsman, närmast sociolog eller socialpsykolog. Nämnden får en personal på ett tiotal personer under en kanslichef. Kostnaderna för nämnden beräknas till bortåt 340,000 kr om året.

Beredskapsnämnden skall planlägga svensk psykologisk försvarsverksamhet i krig. Vidare skall den följa utvecklingen på den psykologiska krigföringens område och på angränsande fält, följa svensk opinionsutveckling och främmande propaganda och likaså följa svensk upplysningsverksamhet av betydelse för den psykologiska försvarsberedskapen och samverka med organen för denna upplysningsverksamhet. Nämnden skall även göra upp och fortlöpande överarbeta organisations- och mobiliseringsplaner för det psykologiska försvarets civila statliga organ samt välja ut, utbilda och krigsplacera personal.

De sakkunnigas betänkande är signerat av landshövding Mossberg, ordförande, samt ledamöterna huvudredaktör Allan Hernelius, sektionschefen i försvarsstaben överste Gustaf-Fredrik von Rosen, chefredaktör Frans Severin, direktör Folke Stenbeck och TT-chefen överste Olof Sundell. Betänkandet är enhälligt och, i olikhet med det första provisorieförslaget, till alla delar offentligt. Av kommitténs arbete återstår ett par fristående uppgifter, bl. a. bearbetning av ett material från myndigheterna om vilka meddelanden och appeller som de vill ha ut till allmänheten vid mobilisering eller krigsutbrott. Resultatet härav torde dock bli hemligstämplat liksom en mera ingående framställning av mål och metoder för svensk psykologisk krigföring mot en angripare och för den upplysningsverksamhet till andra länder som erfordras under krig som landet är indraget i.

PAKISTANS PREMIÄRMINISTER, Mohamed Ali med maka har anlänt till Delhi, där de mottagits av Indiens premiärminister Nehru, hans syster madame Pandit och andra officiella indiska representanter. Bilden visar fr. v. blomsterkransade Begun, madame Pandit — som inom parentes sagt torde bli USA:s kandidat till posten som president för FN:s generalförsamlings nästa session i New York — blomsterprydda Mohamed Ali och premiärminister Nehru. Premiärministrarna skall tillsammans diskutera Kashmirfrågan.

Nyhetstjänstens funktion av vital betydelse i krig

STOCKHOLM (TT)

Det är utan tvivel av vital betydelse för motståndsandans vidmakthållande i en demokratisk stat under krig, att medborgarna — helst genom sina vanliga nyhetskällor som de känner och hyser förtroende för — får snabba, fylliga och sanningsenliga nyheter både om själva krigshäändelserna och om de politiska och ekonomiska förändringar som äger rum under kriget, framhåller kommittén för utredning om det psykologiska försvaret i motiveringen till de förslag som rör nyhetstjänsten och pressen under krig. Men även övriga delar av det samhälleliga och mänskliga livet måste belysas genom nyhetstjänsten. Och begreppet nyheter får inte fattas snävt. Nyheter är inte bara uppgifter om nyss timade händelser och deras bakgrund utan också uppgifter om opinionslägen, om politiska och ekonomiska bemödanden samt om åsikter i skilda ämnen.

Även under krig skall en tidning — inom de gränser som lagen utstakar — ostraffat kunna framföra kritik mot rikets ledning samt mot samhällets tjänstemän och förtroendemän. Detta är den svenska tryckfrihetens innebörd, och det är icke anledning att med hänsyn till krigets krav påyrka någon ändring, understryker kommittén.

Det är överhuvudtaget av vikt att friheten att informera, kommentera och kritisera alltjämt är en realitet och att detta står klart för alla. Om denna uppfattning undergrävs, skulle bland allmänheten skapas ett underlag för misstro mot statens och försvarets ledning samt en groningsgrund för rykten av olika slag. Detta skulle en fiende kunna utnyttja för sina syften.

Vad som sagts får emellertid inte, framhåller kommittén, skymma bort det faktum att det under krig också är nödvändigt att vid nyhetsförmedlingen iaktta en sådan återhållsamhet att uppgifter som kan vara till gagn för fienden inte utan särskilda skäl sprids genom pressen eller andra organ för nyhetsförmedlingen. Åtgärder måste därför under krig eller vid omedelbar fara för krigsutbrott vidtas för att åstadkomma den nödvändiga återhållsamheten. Dessa åtgärder bör emellertid så utformas att framför allt pressens betydelse för den fria och oberoende opinionsbildningen i landet inte äventyras.

Nyhetsförbindelserna måste säkerställas

Redan i fred måste en rad åtgärder företas eller förberedas för att säkerställa nyhetsförbindelserna, för att trygga tidningarnas råvarutillgång, tekniska produktion och distribution samt för att möjliggöra den redaktionella personalens arbete i fortsatt kontakt med de nyhets- och informationskällor, till vilka de behöver ha tillgång för att själva kunna upplysa och kommentera. Av yttersta vikt är att trygga de enskilda tidningarnas egen verksamhet för att undvika en likriktande koncentration till några få organ.

Ett nära samarbete måste etableras mellan det psykologiska försvaret och de olika publicitetsorganen. Deras gemensamma strävan måste i främsta rummet vara positiv och avse att i så stor utsträckning som möjligt vidmakthålla de nyhetsförmedlande organens och pressens fria funktion. Samarbetet får överhuvudtaget inte erhålla sådan karaktär att pressens och radions folk endast kommer att känna sig som förmedlare av myndigheternas önskemål och intentioner i stället för som föregångsmän för kunskapsspridning och fri opinionsbildning. Publicitetsorganen måste därför mötas med öppet förtroende från myndigheternas sida, ett förtroende som måste utgå från den uppfattningen att den som arbetar inom nyhetsförmedling och opinionsbildning själv är med i krigsansträngningen och kämpar på det viktiga frontavsnitt som har att hos medborgarna skydda och bevara viljan till motstånd och föresatsen att hålla ut till det yttersta.

Vid ett krig mot Sverige

måste vi räkna med att en övervägande del av våra teleprinterförbindelser med utlandet kan skäras av. Möjligheterna att få in nyheterna med telefon och telegraf begränsas också. Det blir då nödvändigt för TT att för huvuddelen av utlandsmaterialet gå över till annat mottagningssätt, främst till radio-Hell. Det kan också bli nödvändigt att i stor omfattning ta upp utländska rundradiosändningar.

En andra möjlighet, som kan bli en värdefull yttersta reserv, är att använda rundradion för särskilda nyhetssändningar till tidningarna. Detta är en tekniskt lätt genomförbar metod. Sändningarna kan utan nämnvärd kostnad tas upp på ljudupptagningsapparater.

Tidningarnas tekniska försvarsberedskap

De flesta ägnar sällan en tanke åt att tidningsframställningen vid sidan av den journalistiska insatsen även är en industriell produktion med ofta stora maskinella anläggningar och stort behov av råvaror för en drift som inte får avbrytas. Denna stora, ömtåliga och svårersättliga apparat kan under krig utsättas för skador och störningar, som inte kan repareras utan stor tidsutdräkt och som därför äventyrar nyhetstjänsten och de opinionsbildande insatserna, om inte i förväg åtgärder vidtagits för att övervinna svårigheterna.

Rundradions betydelse för nyhetstjänsten i ett krig blir synnerligen stor. Särskilt under dagarna kring ett krigsutbrott och i andra skickelsedigra skeden kommer med all sannolikhet medborgarna att i första hand söka sig till radion för att snabbt få veta vad som händer. En långsam och ofullständig nyhetstjänst i den svenska radion skulle kunna locka lyssnarna att finna ersättning i fiendens sändningar på svenskt språk.

Antalet dagliga nyhetssändningar är nu fem. Många kommer säkerligen att kräva ökat antal sändningar under krig. Ett sådant önskemål måste i och för sig anses berättigat under skickelsedigra tider, då allmänheten uppenbarligen med ett intensivt intresse kommer att följa den allmänna händelseutvecklingen.

Så snart den första spänningsfyllda tiden passerats kan emellertid skäl tala för en viss återgång till ett mindre antal nyhetssändningar per dag. Hur betydelsefullt det än är att medborgarna får snabb information, så får mot detta vägas angelägenheten av att allmänheten även under krigstid kan få nödvändig psykisk avspänning och vila och inte ständigt och jämt oroas av täta nyhetssändningar i radio.

I vissa lägen kan det bli nödvändigt att ordna en lokal nyhetstjänst genom radion. Det kan gälla platser eller områden, där till följd av skador och transporthinder tidningar inte kan framställas eller dit de inte kan sändas tillräckligt snabbt. Det blir i sådana fall lämpligt att Radiotjänst i samarbete med TT och lokalpressen samlar lokalt nyhetsstoff och sänder ut detta i kommunikéer vid sidan av riksprogrammet.

Vad får publiceras ...

När det gäller att bedöma hur vi under ett krig mot Sverige bör sörja för nödvändig återhållsamhet vid publicering, kan erfarenheterna från informationsstyrelsen lika litet som erfarenheterna från andra länder utan vidare läggas till grund, framhåller kommittén. Vi levde under andra världskriget i bevarad fred, även om vårt läge var farligt och svenska militära styrkor ständigt var stridsberedda. Under krig kan mera ingripande åtgärder bli påkallade för att få till stånd återhållsamhet beträffande förhållanden, vilkas röjanden skulle gagna fienden. Å andra sidan ökas i ett sådant läge samarbetsviljan och linjerna blir klarare. Både myndigheter och publicitetsorgan känner att det gäller allvar och därigenom blir också möjligheterna större att nå resultat utan tvingande bestämmelser.

Här liksom i andra sammanhang är naturligtvis frivillighet att föredra framför tvång. Väljer man frivillighetens väg riskerar man kanske att röja mer för fienden, men väljer man tvångscensur äventyras lätt tilltron till nyhetsförmedlingens riktighet och allsidighet.

Den närmare utformningen av detta frivilliga samarbete bör planläggas i fred under ledning av ett fredsorgan för det psykologiska försvaret och i intimt samråd med berörda parter. Därvid bör man söka eftersträva att nå fram till så enkla och smidiga former som möjligt. I sina huvuddrag måste ordningen innebära att från en central myndighet anvisningar utfärdas till ledning för vad som ej bör publiceras.

Den rådgivande verksamheten skall alltså bedrivas både under hänsynstagande till säkerhetsintressena och med beaktande av allmänhetens intresse av information.

... och vad bör förtigas?

Det räcker inte med att bygga upp en organisation och skapa smidiga arbetsformer. Det är också nödvändigt att i förväg dra upp riktlinjer som klargör vilka sakuppgifter som man bör vara återhållsam med. Det är visserligen att förutse att under ett krig kompletteringar måste göras gång efter annan. Detta minskar dock inte värdet av att från början ha en översikt över sekretessanspråken och att redan under fredliga förhållanden ha vunnit pressens anslutning till dem.

Oslo skiftar utseende men det går långsamt

STOCKHOLM

Är det Vigelandmonumentet som den turistande svensken först av allt bör titta på när han kommer till Oslo? Enligt signaturens mening: nej. Det första en svensk bör företa sig vid besöket i den norska huvudstaden är att ofördröjligen bege sig upp till rådhuset. Vid Østbanestasjon — som är motsvarigheten till Stockholm C — anar man inte dess existens, och man får gå Karl Johan eller Stortingsgaten i nästan hela deras längd, innan man får "känning" av detta i verklig mening monumentala byggnadsverk. Från sjösidan blir intrycket ett annat; då blir rådhuset den naturliga dominanten.

Obändig kraft, skönhet och stilrenhet

Att ge en beskrivning av detta Oslo stads och hela den norska nationens stolthet i byggnadsväg faller utom ramen för denna artikel, som bara pretenderar på att ge några korta minnesbilder från ett semesteruppehåll. Ett är säkert: ytterst få kritiska röster har höjts mot den yttre gestaltningen av denna monumentalbyggnad. Någon tveksamhet har uttalats angående dess placering (att här ingå på skäl och motskäl är onödigt), men alla är ense om dess imponerande mått, väl avvägda proportioner, som man med någon poetisk överdrift kanske vågar kalla på en gång himlastormande och jordbundna, samt strängt genomförda stil.

Oslo nya rådhus är utan tvekan ett av de mest fantasieggande byggnadsverken i Norden. Allt vad Norge förfogar över av konstnärer, målare, skulptörer, bildhuggare etc. har lämnat sina bidrag till den inre utsmyckningen. Sammansmältningen är på sitt sätt överväldigande. Intrycket kan kort sammanfattas i två små ord: färg och skönhet. Eller symfoniskt: Edvard Grieg och Ole Bull, mäktiga anslag över finstämd flygel och svepande stråkdrag över gammal förnämlig violin. Men rofylld är inte denna byggnad, som minst av allt illustrerar Saeterjentens søndag, snarare utgör den en apoteos över det norska kynnets trots och obändighet. Hittar man någonstädes en antydan om meditation och "flykt från nuet" så får man vackert söka sig till detaljerna.

Helt ny stadsbild kring rådhuset

Frapperande för den svensk, som inte under det senaste decenniet besökt Oslo, är den helt nya stadsbild, som skapats i rådhusets omedelbara grannskap. Då avgränsningen gentemot det stadsparti, som markeras av Karl Johan och Stortingsgatens övre delar topografiskt var ett faktum har arkitekter och husbyggare haft ganska goda möjligheter att åstadkomma en "stad i staden", ett helt nytt centrum. Lågbebyggelsen — som eljest är ett utmärkande drag för Oslo stadsbild — har här på ett naturligt sätt förvandlats i sin motsats; man har kunnat bygga "högt" utan att därmed totalt slå sönder eller förvandska tidigare skönhetsvärden inom och invid de aktuella områdena.

Stadsplanerna har det inte lätt i Norges hovedby. En osloarkitekt av yngre årgång gjorde under en pratstund följande kommentar:

Det är klart att vi vill följa med vår tid även här i stan. Men för att gå radikalt fram och sanera i amerikansk stil skulle vi behöva totalutrota hela långa rader av kvarter. Särskilt de inre stadsdelarna är i skriande behov av en make up. Men den hårda nödvändigheten gör att vi måste skynda långsamt. Vi får lappa och laga de värsta revorna, peta in nybyggen där det går och i övrigt se mot framtiden. Kriget for hårt fram med oss, och nu står vi här med en allt annat än lysande ekonomi.

Det är ett ledmotiv vid samtal med osloborna: vi har inte råd. Det är så ofantligt mycket vi skulle vilja göra. Den dagen kommer då vi också skall göra det.

Med blicken riktad mot framtiden

Framtidstro — framtidshopp. Så kan den livssyn sammanfattas, som blivit Oslo stads och dess befolknings signaturmelodi i en karg och oviss tid. Bakom den attityden anar man norrmannens okuvliga lust att ta ett nappatag med ödet. Inställningen är trotsig, löftet oryggligt. Det är så typiskt norskt alltsammans. Men man kan vara tämligen förvissad om att löftena en gång kommer att uppfyllas.

Vad i övrigt att se i Oslo för den, som kanske aldrig förr varit där? Det finns åtskilligt att välja på, men på den punkten må turistguiderna ge besked. Frognesaeteren får under inga omständigheter försummas, och naturligtvis bör alla se Vigelandsmonumentet. Om den förstnämnda attraktionen ger en vid och nästan outsägligt vacker utsikt så kan om den andra sägas att koncentrationen är påfallande. Oenigheten om värdet av Vigelandsmonumentet har varit stor i Norge, den ene anser så, den andre så. Signaturen underlåter att ta ställning. Kan bara uppmana den svenske turisten i Oslo: Gack åstad och beskåda!

"Operation biffstek" skall stilla oron i Frankrike

PARIS (TT - Reuter)

Franska regeringen har träffat en överenskommelse med slaktarförbundet vilken uppges innebära en sänkning av köttpriserna med 10 procent från den 7 september.

Detta utgör första steget i regeringens kampanj att få ner levnadsomkostnaderna med 10 procent för att på denna väg stilla oron i landet.

Allmänheten är mycket intresserad av regeringens prissänkningsplaner, men ställer sig också mycket skeptisk. Sedan krigets slut har inte mindre än 27 olika försök tidigare gjorts för att få ner priserna på kött, men istället för prissänkningar har resultatet blivit prishöjningar. Denna gång har emellertid ordföranden i slaktarförbundet, en av de mäktiga männen bakom kulisserna i Frankrike, låtit förstå att förbundet självt skall ingripa och begära sanktioner mot sådana slaktare som inte sänker priserna.

Prissänkningen skall genomföras i två etapper. Den första sänkningen kommer den 7 sept. och omfattar vissa slag av kött och priserna på resten skall sänkas en månad senare. Till en början skall programmet endast genomföras i Paris, där hundratals inspektörer skall kontrollera slakteributikerna.

I regeringens på lång sikt uppgjorda plan för "Operation biffstek" ingår också att några av de sju eller åtta mellanhänder, som köttet nu passerar, skall avlägsnas.

Regeringen tänker också försöka få ner priserna på kaffe, olja, tvål, margarin och mackaroner med 5 till 10 procent genom att avlägsna de lokala tilläggsavgifterna på dessa produkter och be köpmännen frivilligt sänka priserna med 4 till 5 procent. Den förhandlar också med olika industriförbund för att förbilliga möbler, skor, husgeråd, elektriska artiklar, hattar, kläder, tapeter, färg och linoleum. De små och medelstora affärsföretagen stöder regeringen i denna kampanj.

Om köpmännen verkligen spelar rent spel med regeringen är det tänkbart att lönernas köpkraft ökar något, men det förefaller tvivelaktigt om denna ökning blir tillräckligt stor för att avvärja det bråk på arbetsmarknaden som väntas i oktober.

LITTERATUR

Agrarhistoria

I sin bok AGRARHISTORIEN ger docent Dovring en intresseväckande och samtidigt lättläst presentation av vetenskapen om jordbrukets historia.

Att denna historiska disciplin försummats beror enligt hans mening på motsättningen mellan stad och landsbygd. Han anser att forskarna omedvetet identifierat sig med den urbana miljön, särskilt sedan denna blivit den dominerande i vårt land.

Önskemålet om ökat utrymme för agrarhistoria är för honom samtidigt en önskan om upprättelse åt landsbygden och dess miljö, som ständigt blivit nedvärderad.

Agrarhistoria är i och för sig en viktig historisk disciplin men den kan också kasta ett intressant ljus över åtskilliga fundamentala problem i fråga om vårt samhälles utveckling.

Denna bok vänder sig därför inte enbart till dem som vill förstå landsbygdens problem och den agrara miljön utan till alla som har historiskt intresse och som vill veta något om hur vår moderna samhällstyp vuxit fram. Den ingår i serien Det levande förflutna i Sv. Historiska Föreningens Folkskrifter.

Folke Dovring: Agrarhistorien. Hugo Gebers Förlag.

Molotovs inkomst: 600,000 kr om året

LONDON (AEP)

Londontidningen Daliy Mail har försökt samla in uppgifter rörande den ryske utrikesministerns inkomster och kommit till det resultatet att Molotov årligen förtjänar 40,000 pund eller 600,000 kronor, ett belopp som ingen annan utrikesminister i världen får för sina tjänster. I beloppet har Molotovs lön, hans representationskostnader samt hans inkomst som flerfaldig Stalinpristagare medräknats.

Annonsera

LAHOLMS TIDNING -- ENDA TIDNING SOM UTGIVES I LAHOLM

President Naguib på pilgrimsfärd

Egyptens president och premiärminister, general Naguib, är som god muhammedan f. n. på pilgrimsresa till Mecka. Att resan även har politisk betydning, framgår av att presidenten har besökt kung Ibn Saud och diskuterat arabiska problem med honom. Här ses president Naguib (t. v.) med händerna framstäckta i bön och iförd den traditionella pilgrimsdräkten.

Den siste av sin ätt

Historisk skildring av FOLKE STIGSON

I ett av tornrummen på en borg vid södra sidan av Nevaströmmen låg borghövdingen Sten Bielke svårt sårad. Vid hans sida satt riddaren Karl Hack, den siste ättlingen av Sverkerska kungaätten. Samtalet mellan de båda fördes med dämpade röster och under djupt allvar.

Det var i maj månad år 1301. Borgen hade ett par år tidigare anlagts av riddaren Mats Kettilmundson, som därifrån ville befästa det svenska väldet i denna hedniska trakt. Och väl kunde det sägas att Mats Kettilmundson lyckats sätta sig i respekt. Han hade en stor styrka till sitt förfogande, och under ett års tid for han skoningslöst fram i trakten mot den fredliga befolkningen. Byar brändes, hem plundrades och de grymmaste våldsdåd begicks. Ja, riddar Mats hade farit fram som en vilde och barbar, och hans namn nämndes med bävan och skräck. Men bönderna ruvade på hämnd, och så småningom började också ryska styrkor samlas kring borgen.

Det var då Mats Kettilmundson beslöt att fara hem till Sverige igen. Han lämnade kvar till borgens försvar en styrka på omkring 300 man med riddaren Sten Bielke som borghövding och riddaren Karl Hack som dennes närmaste man.

Endast några dagar efter Mats Kettilmundsons avresa började ryssarna anfalla. Hittills hade flera stormningar tillbakaslagits, men borgens besättning decimerades för varje gång. En epidemi utbröt, som gjorde ett stort antal av besättningen oförmögen att delta i försvaret. Inte mer än ett 50-tal vapentöra män återstod.

Ställningen var så förtvivlad som den någonsin kunde bli. Vid sista stormningsförsöket hade Sten Bielke blivit allvarligt sårad.

Med matt och resignerad röst sade han till sin vapenbroder, riddaren Hack:

— Allt hopp att kunna försvara borgen är nu ute för oss. Det ser ut som om Mats Kettilmundsons plan skulle gå i fullbordan, nämligen att vi båda, som han hatar, här skall mista våra liv. Men kanske det finns hopp för dig, min vapenbroder. Ännu är du frisk och osårad. Försök att rädda dig!

— Än du själv, vad skall ditt öde bli?

— Fråga inte därom, Karl Hack, men hör mina ord. Du vet att även jag och Mats i många år varit fiender. Det är förbannelsen, som vilar över Folkungarnas släkt, som åstadkommer denna fiendskap. Men först och främst vill han åt ditt liv, Karl Hack, du som är kungaättling av den stora Sverkerska släkten. När han lämnade oss här med en liten besättning mitt i fiendelandet visste han att vårt öde var beseglat. Förstår du vad jag menar?

— Ja, förvisso. Och jag vet också att jag hatas och fruktas av Folkungarna. Innan Kettilmundson seglade i väg härifrån lyckades han så uppreta det hedniska folket i detta land, att de gärna i tusental offrade sina liv för att få hämnd på oss svenskar. Vi lämnades kvar här med en sjuk besättning utan någon vidare proviant och med otillräckliga vapen. Någon skonsamhet har vi inte att vänta.

— Då förstår du också varför även jag är hatad av Mats Kettilmundson? frågade riddar Sten.

— Därför att du är min vän. Det är skäl nog.

Under det de båda vännerna talade hördes vapenslammer och vilda rop från de anfallande ryssarna, som emellertid ännu inte lyckats inträngа i borgen. Endast med svårighet lyckades herr Sten resa sig upp från bädden.

— Nu stundar vår sista strid, sade han. Giv mig mitt svärd, ty med vapen i hand vill jag falla. Men lyssna ännu en gång till mina ord: Du, Karl, är den siste av den stolta Hackeslänken. Så länge dina fäder, konungarna av den fredsälskande Sverkerska ätten, förde spiran i Göta land rådde frid och endräkt i landet, och fler plogbillar smiddes än svärd. Bonden satt lugn och trygg på sin gård, välsignad med rika skördar. Jag och många med mig hoppades en gång att kunna samla Svea och Göta välden kring den siste riddaren av Hackarnas släkt och kora honom till konung. Men allt hopp är nu ute. Folkungarna har vuxit sig för starka och deras makt är stor. De har gått fram med våld och list.

Utanför hördes vapenbullret med tilltagande styrka.

— Hjälp mig med rustningen, min vän, så går vi gemensamt ner och strider i korsets tecken.

Riddar Hack gjorde som vännen bad, men han måste hela tiden stödja den sårade.

— Då går vi! utropade Sten Bielke och tog ett par steg framåt. Men plötsligt vacklade han och föll tungt i Karl Hacks armar.

Hack bar honom åter till sängen och böjde sig ner över borghövdingen, som nu låg alldeles stilla. Han tog av honom rustningen igen och kände på hans hjärta. Det hade upphört att slå. Den sista ansträngningen hade varit för kraftig för honom.

Under korstecken föll riddar Hack ner vid bädden, fattade den dödes kalla hand och bad en bön för hans själ. Sedan rusade han ner på borggården och samlade den återstående lilla skaran omkring sig.

— Som tappra män har vi hittills stridit, utropade han till sina män. Vår höfding är död och endast döden synes återstå för oss själva. Men trots allt må vi i alla fall göra ett försök till räddning. Kläd er allesammans i de ryska rockar, som finns i borgen. Förklädda till ryska bönder skall vi söka att smyga oss förbi de fientliga leden. Detta är vårt enda hopp och ett mycket svagt hopp, ty våra fiender är väksamma.

Utanför borgens murar hade fienden samlats i allt större styrkor, och taktfasta stötar mot portarna lät ana att det inte skulle dröja många minuter till innan den sista och avgörande stormningen sattes i gång. Stenar och brinnande tjärbollar kastades över murarna. För de sjuka var även det sista hoppet ute. De måste lämnas åt sitt öde.

Riddar Hack förde sin skara till en av borgens bakportar. Därifrån skulle de söka sig ut. Flera av de sjuka sökte följa med, men Hack avvisade dem allvarligt och bestämt. Han hade tårar i ögonen, när han tvingade dem att stanna kvar till det hemska öde de hade att gå till mötes.

— Ni skulle endast vara till besvär och omöjliggöra de andras räddning. Och vem vet, vårt öde blir nog lika svårt som ert. Faller vi levande i fiendens händer, har vi den fruktansvärdaste pina att genomlida innan vårt liv flytt.

En av de svårt sjuka ropade:

— Varför lämnades vi kvar här av Mats Kettilmundson? Han visste ju hur förtvivlad ställningen skulle bli för oss. Varför svek han och rymde själv fältet?

Riddar Hack förstod att den sjukes anklagande ord var en återklang av de tankar och känslor, som alla soldaterna hyst. De var alla offer för en plan, som ytterst avsåg att röja två för Folkungarna misshagliga personer ur vägen.

Han svarade emellertid intet, utan vände sig till den lilla skara, som samlats omkring honom.

— Stunden är inne! Vi öppnar porten och smyger oss ut en och en. Jag går först. Blir jag tagen, ger jag till ett rop som varnar er andra. Då får ni försöka vid västra porten.

Ingen såg riktigt hur det gick till. Men just som borgporten öppnades något på glänt och riddar Hack skulle smyga sig ut genomborrades hans hals av ett svärd. Den som förde svärdet var hans egen tjänare, som rusat fram i sista ögonblicket.

Med brustna ögon såg Karl Hack på tjänaren. Han försökte säga något men föll död till marken.

Nästan förlamade av skräck hade soldaterna bevittnat det drama, som utspelats.

— Jag visste inte vad jag gjorde, utropade mördaren förtvivlad. Jag trodde att det var en fiende som smugit sig in.

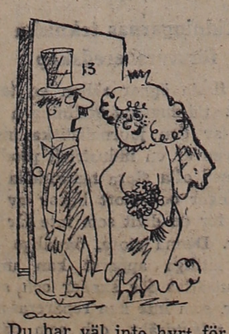
— Gud vare din själ nådig, sade en av soldaterna med allvarlig och anklagande stämma. Inte vet jag vad som försiggått här i borgen på senare tid, men lömska makter synes ha drivit sitt spel, och min tro är att du varit köpt av dem för att taga din herres liv. Och därför måste du också dö. Det blir den enda belöning du får för ditt brott.

Det var som om stundens förtvivlan var glömd. Alla samlades hotfullt kring Karl Hacks tjänare, som fallit på sina knän. Åter drogs ett svärd och den olyckliges liv var ändat.

Endast tre soldater lyckades ta sig ur borgen och så småningom nå hemlandet. Motivet till mordet på Karl Hack blev aldrig fullt klarlagt. Allmänt ansågs emellertid att tjänaren haft i uppdrag att se till att riddaren aldrig kom levande ut ur borgen.

— Nå bestäm dej någon gång. Ska vi ha kanin eller duvor till middag?

— Du har väl inte hyrt för dyrt rum, Pontus, för det där med dom där tvåhundratusen var bara skoj.

Rälsläggar-Johans köpenhamnsresa

Av Kalle i Dalen

Hans rykte gick vida ut över rälsläggarlaget. Han var helt enkelt fruktansvärt stark och han förbluffade hela det i dylika stycken synnerligen kräsna laget med sina kroppskrafter och sitt bärsärkahumör.

Han hette, ja, låt oss kalla honom Johan och han bebodde en liten torplägenhet, som av folket kallades för Treudden. Hela området var nämligen till formen en triangel och bestod av några hundratal ton sten, en vacker och självvuxen skog av svarvade, djupgröna enbuskar, och cirka tre tunnland mager matjord. Det var Johans paradis.

Det var minst över femtio år sedan nu, när Johan gick omkring bland sina rälsläggarkamrater och hjälpte till att bygga Skåne—Smålands järnväg. På hela sträckan mellan Värnamo och Åstorp vann Johan mycket snabbt ett grundmurat rykte som den mest fruktade slagskämpen, och det vill sannerligen inte säga litet i det väldiga laget, som var hopplockat från Norrland till Skåne av starka rallare i svajiga, svarta slokhattar.

Johan var inte bara fruktd av

Johan var inte bara fruktad av förmännen och avancerade till slut till bas. Och så var han plikttrogen, rättvis och hederlig mot både förmän och kamrater.

Det var, då järnvägen färdigbyggts, som Johan gifte sig och köpte Treudden för sina med svett och möda hopsparade slantar. Och när Johan gått en fredlig bärsärkagång bland stenen och stubbfällorna i tio års tid, hade dessa tre tunnland åker förökats till det dubbla, och när han ägt och brukat Treudden i ännu några år, ansågs han som en av ortens mest välbärgade backstusittare. Han var nämligen skuldfri och hade femhundrafemtio riksdaler på banken. Och en dylik välsituerad torpare letade man på den tiden inte upp i Sunnerbo ens med slagruta. Men så hade inte heller Johan slösat med slantarna. Längre än till ortens närmaste marknadsplats hade han inte varit sedan rallartiden, och det var liksom ett behov hos honom att fara till marknaderna då och då och läska sig med ett slagsmål. Och vid dylika högtider sopade han vanligtvis platsen ren, ty kroppsstyrkan var fortfarande ansenlig.

Men en gång i livet skulle Johan ut på sitt stora äventyr i alla fall, och det kom helt oväntat. Han hade en syster, som var bosatt i Köpenhamn och henne hade han inte sett på många Herrans år. Anna, systern, hade kommit till Danmark i unga år som piga, sedan hade hon gift sig med en fiskhandlare i Köpenhamn och fått det rätt bra.

En gång hade hon och hennes man varit och hälsat på hos Johan och nu skulle syster Anna i Köpenhamn fylla femtio år och då skrev hon o. skickade biljettpengar till Johan för att han skulle komma med på högtiden. Och så skulle han, naturligtvis, få se Köpenhamn, vilken stad syster Anna vid sitt besök i hembygden målade ut så pass att det gick varma pannkakor efter ryggen på den sunnerboitiske och enkle brodern.

Nåja, Johans stora äventyr att komma ut en gång och få se världsvimlet på nära håll, tog fast form i och med att systern sände respengar. Själv nöp Johan med stor självavnda ut femtio kronor på sitt bankkonto för att ha något extra att russla med, och sedan ansåg han sig kunna titta på livet med nödiga mojänger, utan att behöva knussla.

Treuddens ägare hade nämligen det allmänna provinsdraget, att han inte växlade en tolvskilling utan tårar. För övrigt skulle han, enligt gängse getapuliansk sed ha "förning" med sig till systern och till den ändan lagade Johans gemål en stor s. k. sötost.

Ett par dagar innan maken skulle ge sig ut på sin stora resa rände gemålen omkring i grannhället och lånade upp massvis med mjölk, så det blev en mäkta pampig sötost. Denna hade Johan i ett stort, gammalt tennfat med en rutig klut omkring med sig, då han anträdde färden.

Hälsingborgstullen hade ett extra göromål av synnerligen delikat art den dagen då Johan på Treudden hedrade den med sin genomfart. Tennfatet var särdeles antikt och gick under taxan, men småländsk sötost fanns ingenstädes i tarifferna, och därför ansattes Johan så han höll på att återfalla i sitt gamla rallarhumör. Efter en längre ordstrid tog han sitt parti och sitt sötostfat och gav helt enkelt rackarn i deras båt, som han sade, samt vände om igen. Det var nära ögat den gången att det gamla tullhuset i Hälsingborg blivit ommöblerat, ty Johan hade redan börjat att småniga och skära tänder, när han vände.

— Då finns andra båtar, sade han när han gick, och så tog han sitt fat och vände uppåt staden igen.

När han dagen därpå kom ner till färjan igen, gick det lättare och Johan seglade gladeligen genom tullen med sitt egendomliga resgods. Men vad han glömt att tänka på var, att systern ach svågern nu mött förgäves enligt avtalad tid vid huvudbangården i Köpenhamn, så när Johan nu anlände en dag försenad, var han som ett vilselupet får.

Syster Anna hade talat om att "byn" var stor och Johan gav henne i andanom rätt, när han med sitt sötostfat i näven på ren måfå flanerade framåt mot Rådhusplatsen.

— Då va mej en väldig by, sade han för sig själv, då va ju precis som en stad i stället!

Och när en liten fet och livlig herre, som en lång stund haft ögonen på Johan, närmade sig och på rätt skaplig svenska frågade om det var något han kunde stå till tjänst med, blev Johan självglad.

— Jo, se jag skulle till svåger min, fiskhandlare Jensen i Sörrebrogränd, sade han och tog fram adressen på ett papper.

Och då blev den lille tjänstvillige herrn om möjligt ännu livligare.

— Fiskhandlare Jensen i Sörrebrogränd, tjattrade han. Ack, honom känner jag gott. Kom bara med, så skall jag visa vägen.

En stund senare satt Treuddens jätte på ett litet kafé i staden med en flaska gammal Carlsberger och en pil snapsvirke framför sig, medan den lille vägvisaren presenterade ännu en kamrat för honom, en stor, tjock, svartmuskig herre av ansenliga dimensioner och ett verkligt bovansikte. Hans namn var Iversen och även han kände gott till fiskhandlare Jensen i Sörrebrogränd och var till och med god vän med honom. Johan tyckte att han kommit in i ett riktigt brödralag och det blev bättre allt eftersom det tjocka ölet sköljdes ner med snapsarna i sällskap.

Mycket trevlig by, Köpenhamn, och bekant folk vart man gick. Undra på att syster Anna trivdes där, det var helt annat ännat än Treudden i Småland, menade Johan och kände sig glad och upprymd. Frampå kvällskvisten hade Johan nästan glömt att han skulle gå till syster Anna i Sörrebrogränd, samt började komma i de gamla rallaretagen på allvar. Han hade bjudit sina danska vänner på svensk eller rättare sagt småländsk sötost, och de hade prisat denna sorts "röegröd". Sen hade den svartmuskige fått syn på fatet och teg inte förrän han fick Johan med sig till en antikvitetsaffär. Efter en längre dispyt sålde denne sitt gamla tennfat där för trettio kronor och hade tydligen gjort en god affär.

Ja så skulle det då äntligen bära av till syster Anna och nu var sannerligen Treuddens ägare i de så kallade julstagen. Han svor på, att det inte fanns snällare folk i hela världen än danskarna. De hade bestått mat och dricka hela dagen på en vilt främmande och nu envisades de att Johan skulle följa med dem hem ett tag först och få en bit mat, innan de skildes.

— Kör så dä ryker, sade Johan och vaggade in i en smal gränd och uppför en ännu smalare trappa i hälarna på sina värdar.

Uppe i våningen mötte ett stort, tjockt fruntimmer och ännu en jättelik karl, om möjligt ännu svartmuskigare och otäckare än den förre. Fruntimret serverade vin i stora dricksglas och sen föreslog någon av herrarna att de skulle dra en spader. Johan kastade sig genast in i spelet — tänk att danskarna kunde spela knack — och vann i ett enda nafs tjugo kronor. Sen stoppade han ner pengarna och sade stopp. För nu ville han ovillkorligen gå till syster Anna i Sörrebrogränd. Men det där gick tydligen inte i stil med sällskapets planer.

Johan trugades att sitta ner i en bekväm stol och så fick han ett stort glas vin igen. Det där vinet verkade på Johan ungefär som ett släggslag i skallen. Bäst han satt i stolen tyckte han att luften blev blå och röd, precis som han stått framför sina kupor en sommardag i bidraget. Det surrade nämligen också.

Så gav han vika och slöt ögonen, varpå han drog en rejäl timmerstock, som genast kom den minste av de danska bondfångarna att smila på ett belåtet sätt. Hade det fina sällskapet bara anat risken och Johans obetydliga reskassa så hade de säkerligen sökt ett tacksammare offer för sina manipulationer.

Nu tog i alla fall den minste av sällskapet och stack sin hand innanför Johans dubbelknäppta vad-

(Forts. å sid. ...)

I förtroliga stunder

Svar till "Mycket tacksam för svar". Dikten "Det är vackrast när det skymmer" är skriven av skalden och nobelpristagaren Pär Lagerkvist (född 1891). Dikten ingår i de flesta lyriska antologier, exempelvis Selanders Levande svensk dikt. Om det intresserar er, så kommer här dikten i sin helhet:

Det är vackrast när det skymmer.
All den kärlek himlen rymmer
ligger samlad i ett dunkelt ljus
över jorden,
över markens hus.

Allt är ömhet allt är smekt av händer.
Herren själv utplånar fjärran stränder.
Allt är nära, allt är långt ifrån.
Allt är givet
människan som lån.

Allt är mitt, och allt skall tagas från mig,
inom kort skall allting tagas från mig.
Träden, molnen, marken där jag går.
Jag skall vandra —
ensam, utan spår.

Gallie

Svar till "Frun i huset". Det är svårt att säga vad som är skäligt i hushållspengar, när ni inte uppger makens inkomst. Men nog tycker jag att ni är duktig som kan hushålla på 300 kr i månaden med tre matfriska barn i huset. För en så pass stor familj är det i allra minsta laget, om er man har något så när goda inkomster. Varför låter ni inte honom köpa maten i en vecka — och då just sådant som han tycker särskilt mycket om så kanske han upptäcker vad allting kostar. Men män har ibland en sådan förunderlig oförmåga att sätta sig in i matpriser etc. och i att det i ett hushåll behövs tusen och en småsaker, som också går till summor så småningom. Om ni skriver och talar om er mans inkomst ska jag försöka ge mera exakt svar. Med hälsning.

Gallie

Inte heller han

När Churchill vid ett tillfälle för länge sen höll ett valtal, stannade han mitt i en mening, pekade på en osynlig fiende och teg några sekunder innan han fortsatte. När taket var slut gick en av partiets funktionärer fram till honom och lyckönskade honom:

— Aldrig har jag varit med om en sådan effektiv paus i ett tal, sade han. Inte en enda människa visste vad som skulle följa.

Viskande svarade Churchill: — Inte jag heller.

— *Men Hubert, nu glömde du torka fötterna!*

SAGT och SKRIVET

Liftandet diskuteras, och det med rätta. Det härjar som en farsot sommartid, det tycks få allt vidare spridning och allt svårare konsekvenser. Ungdomar utan någon som helst förmåga att ta vara på sig själva hamnar utan pengar långt, långt från utgångspunkten, därför att de förleds av lättheten att få gratisskjuts. Man blir betänksam när man hör talas om tonårsflickebarn som gladeligen tagit sig ända ned till Spanien. Vad händer dem sedan? Och under färden?

Pandora i Sv. D.

Och så ramlar det in ett annonsurklipp, som gör reklam för "den böjliga rakhyveln". Vad nu detta ska tjäna till. "Nu vet man väl inte om man ska böja eller raka" påpekar den spirituelle läsaren som skickat annonsen. Kanske det, nä. Men huvudsaken är att det kommer ut nyheter, och sedan vi råkat in i plaståldern har man hunnit lansera minst tusen saker, som plötsligt blivit böjliga utan att man egentligen förstår varför. Personligen finner jag det här påfundet att göra allt möjligt böjligt böjligt, men utvecklingen går sin egen väg och man har bara att böja sig.

Cello i St.-T.

Men vem har någonsin träffat en person, som själv gjort en anekdot enligt konstens alla regler? Kanske uppkommer de verkligt goda historierna genom självalstring, som man en gång trodde att liv föddes ur gyttja och bottenslam. Åtminstone grips man av en misstanke att den rikhaltiga faunan av svinaktiga historier tillkommer på det sättet. Av smuts är de komna, smuts skall de åter varda.

Stig Ahlgren

Varför heter det nederbörd? Har någon sett ett regn som faller uppåt i stället för neder? Väderleksrapporten ska berätta om risk för lokal börd. Vill man framhålla att regnet kan väntas under förmiddagen, heter det förbörd, annars efterbörd.

Herr Fredrik

Fader säljer ena ögat för att rädda sin son

ROM (AEP)

En uppseendeväckande småannons var införd i Roms största tidningar häromdagen. Den 26-åriga arbetslöse teknikern Carlo Becchelli salubjuder sitt högra öga för 150,000 lire dvs. omkring 1,200 kr, vilken summa han behöver för en operation av den yngste bland sina tre söner. Barnet lider av en ögonsjukdom.

SHAHEN AV PERSIEN och hans vackra gemål Soraya flydde på söndagen brådstörtat med eget flygplan till Bagdad sedan en kupp av kejserliga gardet mot Mossadeq misslyckats. — Ovan den 33-årige shahen av Persien Mohammed Reza Pahlavi och hans drottning Soraya.

LAHOLMS TIDNING -- ENDA TIDNING SOM UTGIVES I LAHOLM

Nytt och flytt

Dagens namn
MOSES.
Solen går upp kl. 5.20 och ned kl. 19.01.

Morgondagens namn:
ADELA.
Solen går upp kl. 5.22 och ned kl. 18.58.

Dagens dikt:

Som, vid höstens början, dagen,
skönare än alla vårar,
ljusnar fram bland milda regn,
så, av himmelsk kraft betagen,
småler själen genom tårar,
i den stilla sorgens hägn.

(JOHAN OLOF WALLIN).

Förslag

Engelske författaren W. Somerset Maugham bodde på ett hotell och lade märke till en ung man, som för det mesta satt och sov i hotellets vestibul. En dag gick Maugham fram till honom och sa:

— Får jag säga några ord till er?

Den unge mannen gnuggade sig i ögonen, och när han fick se vem som stod framför honom blev han smickrad:

— Är det verkligen mig ni vill tala med, mr Maugham? Tar ni inte fel på mej och nån annan?

— Inte alls, sa Maugham. Men jag har lagt märke till att ni sitter varenda dag och sover med min bok "Den vassa eggen" i knät. Hur mycket vill ni ha för att sova över någon annan författares bok?

Kaffe i askkoppen

På serveringar träffar man iblan underliga anslag och här är ett axplock:

På en liten restaurang i Paris står följande tryckta kort vid varje bord: "Om ni tycker om att slå askan i fatet och släcka cigarretten i koppen, var vänlig meddela detta till servitören, som med nöje kommer att servera ert kaffe i askkoppen!"

En skylt i en bar: "Kredit medgives endast till kunder som fyllt 70 år och ledsagas av sina föräldrar."

På en restaurang i New York: "Varning: Våra servitriser är atomiska. De exploderar bara man rör vid dem!"

Och på ett litet ställe i Berlin: "Gästerna berömmer vår utmärkta självbetjäning."

Dagens skotte

Det var de båda bröderna i Aberdeen, som pr brevkort fick meddelande om att deras gamle far låg allvarligt sjuk i London. En av bröderna avdelades för att resa till gubben och lovade att skicka telegram om någonting inträffade.

— Glöm inte att du kan telegrafera tio ord för samma pris, påminde brodern.

Nästa dag anlände från London följande telegram:

— Lyckligt anländ far död begravning tisdag arsenal tre huddersfield två.

Gamle länsman hade en hustru som alltid ville blanda sig i saker och ting som hon inte hade med att göra. Länsman var en tålmodig man, men en dag kokade han över. Han reste sig upp i sin fulla längd, lade näven i bordet och röt:

— I lagens namn, håll käft, Karolina!

EN SVENSK MILITÄR-EXPEDITION

erhöll nedanstående epistel för en tid sedan:

Till Ceffen . . .

Vad är det för villdjur som ni sjikkar ut på min gård o skog i torsdags förra vickan? Dom trampa ner grese på flera ställen. Åssåvrekte dom ner gärsgårn på ett annat ställe, men jag fick tag i en, som bar på en kulsprutta o de, åssåtalte han om varifrån han var o de. Åssåbörjade dom att skjuta och skremde iväg juren på gårn å i skogen. 20 kronor vill jag ha för grese åsså 40 öre för papper o. frimärke.

Jag tykker cheffen skulle hålla efter dom bättre! 30 kroner och 40 öre pruttar jag inte ett öre på.

X. arrandator, Y-gård.

Pengarna sändes hastigt.

Kring högtalaren

1.

I ett intressant samtal mellan en evangelisk och en katolsk präst från Västtyskland fick man veta, att före andra världskriget 2/3 av den tyska befolkningen var protestantiska och 1/3 katolsk. Efter 1945 har proportionerna ändrats på grund av den väldiga folkflyttningen från öster. I Västtyskland är nu endast 51 proc. av befolkningen protestanter medan 45 proc. är katoliker. Jättestora problem har skapats genom denna strukturförändring och de båda kyrkorna har etablerat ett intimt samarbete, ej minst i sociala ocs kulturella frågor. Man "utlånar" t. o. m. sina kyrkor till varandra, och i en by i Oberfranken, berättades det, hölls nyligen för första gången sedan reformationen åter en katolsk gudstjänst. Lyssnaren fäste sig särskilt vid att de båda prästerna ideligen betonade att samarbetet inte ingav någon anledning till oro i religiöst hänseende. Mot detta talade emellertid det faktum, att antalet katolska konvertiter i Västtyskland är betydande, likaså tycks den katolska censur-tanken ha ett starkt inflytande i Bonn-republiken. Vi vill vara med om att stifta lagar och förordningar och spela en roll i det offentliga livet, deklarerade både pater Schmidt och pastor Buch. Det är inte maktbegär som driver kyrkorna att engagera sig i politiken utan viljan att försvara de kristna värdena gentemot en alltför materialistisk kultur. Av de exempel på både bok- och filmcensur, som anfördes, framgick klart den katolska kyrkans ledande roll i kulturlivet. Protestantismen hänger med på en kant, men det är Rom som dirigerar.

2.

I söndagens "Utländsk horisont" — en mycket värdefull och väldirigerad programpunkt som borde sändas på kvällstid — fick man en kuslig bekräftelse på katolicismens starka grepp om nutidens kulturliv i många länder. På Vatikanens index över förbjudna böcker står främst sådana naturvetenskapsmän och filosofer, vilkas läror strider mot den katolska kyrkans dogmer. En katolik som t. ex. läser Kant, Spinoza, Darwin, Cartesius, Voltaire, J. St. Mill, Pascal eller Bergson, får varken absolution eller nattvard. När det gäller skönlitteratur, är man inte lika konsekvent. En trogen katolik får visserligen icke läsa La Fontaines fabler eller den "oanständiga" romanen "Madame Bovary" (för att nu inte tala om Heine), men i stället får han med gott samvete njuta av Decamarones "Eocaccio" (!). Allt annat än konsekvent är Vatikanen när det gäller politiska böcker. Italiensk och spansk fascism är synnerligen milt behandlad och av den nazistiska litteraturen är endast elva böcker förbjudna. Mot kommunismen däremot är man betydligt strängare. Men för att läsa Marx och Engels behövs det märkligt nog ingen biskopsdispens.

Till vilka konsekvenser den katolska censuren leder vittnade redogörelsen för förhållandena i USA vältaligt om. Washington håller sig visserligen borta från censuren. Men de delstatliga censurbestämmelserna är desto värre. Det förekommer både bokindex och bokbål (senast brändes Maupassant och Maugham) och både Chaplins "Rampljus" och Millers "En handelsresandes död" kom i skottgluggen för den allmänna moralens väktare. Bakom de privata grupperna som kämpar mot "oanständigheten" ligger dels de puritanska traditionalisterna, dels USA:s 20 miljoner katoliker. Att få en film förklarad som "moralistiskt anstötlig" av den katolska kontrollkommissionen är en risk som inget bolag vill ta. — Programledarna Bengt Söderbergh och Roland Pålsson hade inramat det högintressanta programmet med Karl Gerhards kuplett "Det är den ökända hästen från Troja" som under ofärdsåren förbjöds av våra myndigheter: en bra påminnelse om vad som kan väntas på tryck- och yttrandefrihetens område, om totalitära idéer åter skulle dominera världen.

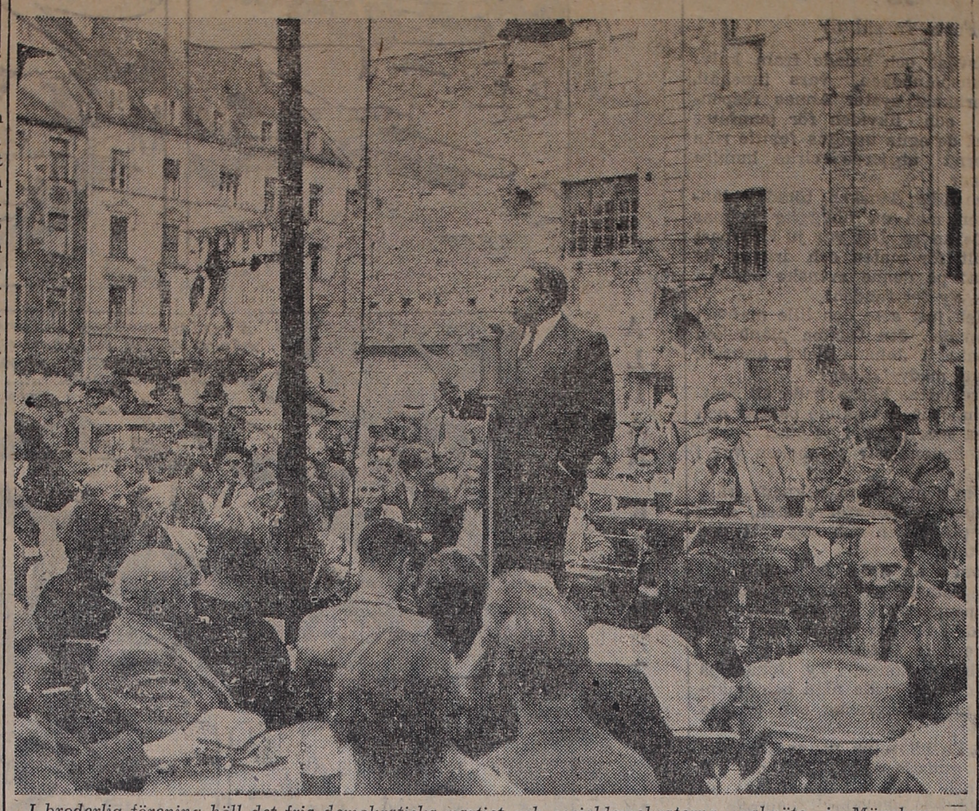
3.

För att kunna njuta av det radioarrangemang av Jarl Hemmers versberättelse "Rågens rike" som Karin Mandelstam hade iordningställt, fick lyssnaren först frigöra sig från allt vad radiodramatik, hörspel m. m. heter. Det var inte fråga om någon radiopjäs i vanlig mening utan om på flera röster uppdelad diktrecitaton med korta repliker och långa kommentarer. Detta verkade i början onekligen en smula förvillande, men alltmedan spelet framskred, minskade känslan av episk bredd och de båda berättarnas röster sjönk ned i det undermedvetna Diktens vackra bilder, dess rikedom av äkta poesi (vilket lyriskt liv fanns inte i den inledande beskrivningen av byn och den böljande slätten och med vilken ordens trollkraft målades inte den berusade drängen Markus' tankar och känslor) gjorde sig alltmera gällande tills den helt övervunnit det inre motståndet och besegrat den naturliga trögheten, d. v. s. lyssnarens krav på en alltför påtaglig grad av spänning. Visst var Hemmers dikt fängslande, bara man gav sig mödan att följa dess vackra mönster, dess utsökta skildringar av österbottniskt folkliv och österbottnisk natur. Ensemblen från Helsingfors tolkade versdramat sublimt och med stark inlevelse i ordens mäktiga orgelbrus.

Mindre övertygande var Knut Korfitsens feature "Två herrar i Potsdam" som behandlade Fredrik den stores och Voltaires vänskap resp. trätor. Stoffet är utan tvivel av kulturhistoriskt intresse. Men det serverades alldeles för tungt och akademiskt. Något "samtal" var programmet minst av allt. Dessutom gjorde sig författaren i viss mån skyldig till historieförfalskning. Voltaire framställdes genomgående som djavul, medan Fredriks änglaliknande tålamod underströks kraftigt. Så enkelt förhåller sig emellertid saken icke.

Contenn.

Valmöte i München

I broderlig förening höll det fria demokratiska partiet och socialdemokraterna valmöte i München härom dagen. Möjligheten för att det är det berömda münchenerölet som fällt utslaget, kan inte helt avvisas, i varje fall står krusen på bordet. Det är den västtyske justitieministern Thomas Dehler, som här talar på de fria demokraternas vägnar.

HEM TILL LONDON har omskrivne flygkaptenen Peter Townsend, numera flygattaché i Bryssel, anlänt för att delta i en konferens mellan flygattachéer, som skall äga rum där. Townsend, som blivit "högvilt" för fotograferna, sedan hans namn under sommaren nämnts tillsammans med prinsessan Margarets i en "romance", blev givetvis avfotograferad vid ankomsten till flygfältet.

Städernas skatteunderlag ökar.

Antalet skattekronor enligt 1953 års taxering uppgår för landets städer till sammanlagt 153,3 miljoner mot 133,3 miljoner i fjol, enligt preliminära uppgifter från Stadsförbundets statistiktjänst.

I Stockholm är antalet skattekronor enligt taxeringen i år 44,157,955 mot 38,434,858 i fjol, i Göteborg 16,905,767 mot 15,355,529, Malmö 8,494,451 — 7,289,713, Norrköping 3,209,370 — 2,918,849, Hälsingborg 2,925,989 — 2,595,175, Halmstad 1,353,795 — 1,185,182, Varberg 416,595 — 382,113, Falkenberg 309,425 — 264,699, Laholm 97,741 — 82,123, Kungsbacka 127,099 — 110,593.

580,000 ungdomar får skolmåltider

Skolöverstyrelsen räknar med att antalet deltagare i skolmåltider, som förra läsåret var 516,000, kommer att stiga till 580,000 under det nu påbörjade nya läsåret. Med hänsyn till att årets vårriksdag fått utredning om skolmåltidsverksamheten men ännu ej tagit ställning till däri framförda förslag kan det befaras, att en avvaktande hållning kommer att iakttas av skoldistrikten ifråga om igångsättandet av ny skolmåltidsverksamhet. Emellertid beräknar överstyrelsen, att antalet deltagare i skolmåltiderna nästa budgetår kommer att stiga till 645,000. Hos riksdagen anser överstyrelsen böra för nästa budgetår utverkas ett från 34 till 37 milj. kr höjt anslag till skolmåltidsverksamheten. Någon ändring av statsbidragsgrunderna föreslås ej.

Med utgången av budgetåret 1955—56 upphör den bestämmelsen att gälla, som säger att oslofrukost eller gröt eller välling får serveras till frukost i stället för lagad rätt, smörgås och mjölk samt att skoldistrikt äger rätt att anordna skolmåltider för ett begränsat antal lärjungar. Visserligen har senaste läsåret endast ett mindre antal lärjungar fått oslofrukost eller gröt eller välling, men överstyrelsen anser det dock vara av värde att även i fortsättningen möjlighet ges att få statsbidrag till en lätt tillredd skolmåltid. Att ordna lokaler för skolmåltider åt samtliga lärjungar innebär ännu för många skoldistrikt stora svårigheter. Den nämnda bestämmelsen föreslås därför förlängd att gälla till 1 juli 1960.

Pingströrelsens egen radiostation börjar nu ta form

STOCKHOLM (TT).

Pingströrelsen planerar på en egen radiostation börjar nu ta fast form. I dagarna har sålunda enligt tidningen Dagen inköpts Rederi-Sveas passagerarefartyg Aeolus för ändamålet. Samtidigt har man förvärvat en villafastighet i Saltsjöbaden, dit studio- och inspelningsstationen skall förläggas. För kustmissionstjänst har rörelsen inköpt ett mindre fartyg, som håller på att byggas om.

"Maskerad trafik" allt vanligare

STOCKHOLM

Maskerad trafik är ett begrepp som blir alltmer aktuellt inom den yrkesmässiga trafiken. Bussarna har svårigheter med olika trafikföreningar med vars hjälp vederbörande kringgår de gällande lagbestämmelserna. Ett aktuellt fall i Roslagen ger en beklämmande bild av förhållandena, skriver Svenska lastrafikbilägareförbundets tidning, som vidare bl. a. fortsätter:

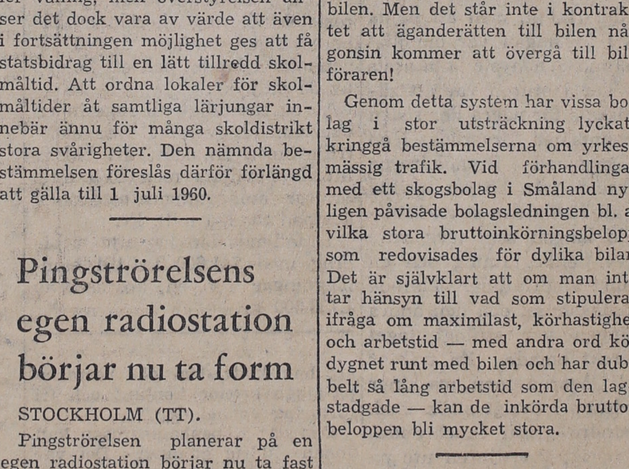
Inom drosktrafiken förhåller det sig på samma sätt, men på det hållet har startats en omfattande kampanj för att stoppa olagligheterna. Hur är det ställt inom lastbilstrafiken?

Här är den vanligaste företeelsen att stora befraktare ställer sig som ägare till en lastbil och låter en person utföra transporterna med denna lastbil under former, som mycket liknar den trafik som utförts av åkarbilar. I ett fall, där befraktaren betalar lastbilen, ingår det i det kontrakt som upprättats mellan bolaget och bilföraren — i vissa fall gör dessa kontrakt skäl för benämningen "slavkontrakt" — att en viss procent, varierande mellan 20 och 30 procent av det inkörda bruttobeloppet skall avbetalas på bilen. Men det står inte i kontraktet att äganderätten till bilen någonsin kommer att övergå till bilföraren!

Genom detta system har vissa bolag i stor utsträckning lyckats kringgå bestämmelserna om yrkesmässig trafik. Vid förhandlingar med ett skogsbolag i Småland nyligen påvisade bolagsledningen bl. a. vilka stora bruttoinkörningsbelopp som redovisades för dylika bilar. Det är självklart att om man inte tar hänsyn till vad som stipuleras ifråga om maximilast, körhastighet och arbetstid — med andra ord kör dygnet runt med bilen och har dubbelt så lång arbetstid som den lagstadgade — kan de inkörda bruttobeloppen bli mycket stora.

STOCKHOLM: Prinsessan Sibylla med familj återkom på tisdagen till Stockholm och Stockholms slott.

På tisdagen började också prinsessorna Birgitta, Desiree och Christina i sina resp. klasser i Franska skolan. Kronprinsen börjar i Broms skola den 8 september.

DET NORDISKA UTRIKESMINISTERMÖTET började på måndagsförmiddagen i utrikesdepartementet i Stockholm. Bilden visar fr. v. Lange, Norge, Svenningsen, dir. i danska utrikesministeriet, Undén, Sverige, och generalsekreterare Magnusson i isländska utrikesministeriet.

Riksteaterns nya spelår: 1,500 föreställningar

Riksteaterns verksamhet kommer under spelåret 1953—54 ytterligare utvidgas och sammanlagt planeras 1,500 föreställningar, varav 900 anordnas i städerna av Riksteaterns lokalföreningar och 600 i industrisamhällen och andra mindre orter i samarbete med de lokalägande organisationerna, Programbolaget och Bygdeteatern.

John Elfström

Spelplanen för höstsäsongen föreligger nu klar och omfattar 14 olika program. Säsongen inledes i mitten av september med ett klassikerprogram. Det blir Shakespeares Romeo och Julia med Ingemar Pallin och Ruth Kasdan i titelrollerna. Bland nyheterna märks den stora London-succén Eskapad av Roger McDougall, där bl. a. Frank Sundström Marianne Aminoff och Bullen Berglund medverkar. Inga Tidblad spelar för Riksteatern i Jan de Hartogs Himmelssängen tillsammans med Håkan Westergren. Nordisk dramatik representeras bl. a. av den danske författaren Nathansens pjäs Innanför murarna med Margot Ryding och Semmy Friedmann i de två huvudrollerna. Även i höst står en opera på spelplanen, nämligen Offenbachs Hoffmans äventyr i vilken de framträdande rollerna innehas av Dora Lindgren, Bernhard Sönnerstedt och Olle Sivall.

Eskapad är det senaste årets stora komedisuccé i London. Författaren Roger McDougall berättar här med skarp satir och rika inslag av spänning och humor om en fredsfantast, vars planer på det mest överraskande sätt gäckas av hans tre unga söner. Pjäsen kommer upp på flera svenska scener under spelåret Börje Mellvig regisserar och Yngve Gamlin gör dekoren.

I Jan de Hartogs komedi Himmelssängen får publiken tillfälle se Inga Tidblad som Riksteatern lyckats engagera för den stora kvinnliga rollen. Som motspelare har hon Håkan Westergren. Det är Leif Amble-Naess som regisserar och Harald Garmland gör dekoren.

Doreen Denning

Som nära nog klassiskt kan man räkna dansken Henri Nathansens skådespel Innanför murarna som Riksteatern ger i höst. I nordiskt teaterliv har den länge varit en av de mest uppmärksammade och livligast diskuterade pjäserna. Handlingen utspelades i en judisk köpmannafamilj — det är livet innanför denna familjs murar som författaren med djup förståelse och kärlek skildrat. Sandro Malmquist svarar för regin.

Det är Ragnar Hyltén-Cavallius som sätter iscen Hoffmans äventyr och Krehan-Crayon gör dekoren. I denna suggestiva opera om studenten Hoffmans fantastiska kärleksäventyr återfinner man några av den offenbachska musikens mest kända melodier. På Riksteaterns "lyriska avdelning" märks vidare operetten Dollarprinsessan av Leo Fall som framföres av en ensemble från Stora Teatern i Göteborg i regi av Gösta Kjellertz, Rutger Nygren, Gunnel Högberg, Erik Åby, Berit Kjerrman och Magnus Rudbeck har huvudrollerna. George Gé svarar för danserna och för dekoren Einar Hjorth. Kungl. Teaterns gästspel med en Operasoaré kommer att beröra ett tjugotal platser företrädesvis i Norrland.

Walentin Chorells pjäs Fabian öppnar portarna blir ett av de fem program som huvudsakligast kommer att gå till de mindre scenerna. Där har John Elfström, Margareta Fahlén och Märta Arbin några av rollerna, och det blir Helge Hagerman som regisserar föreställningen. Ernst och Alice Eklund medverkar i Philip Johnsons komedi Kanaljer — en pjäs som det kända skådespelarparet tidigare gjort stor lycka i. Birgit Linder har en annan av pjäsens roller. Doreen Denning blir Patty i Riksteaterns höstturné med F. Hugh Herberts kända komedi, där Tore Karte och Rune Stylander gör de övriga huvudrollerna Sven Lindberg regisserar och Pär-Edward Wahlgren svarar för dekoren. Vilhelm Mobergs Mans kvinna går ut med Kerstin Palo i titelrollen.

I samarbete med Bygdeteatern ges Eugen O'Neills skådespel Bortom horisonten i Gösta Terserus' iscensättning och Eric Söderbergs dekor. Emy Storm, Nina Scenna, Ernst Brunman, Helge Karlsson, Gregor Dahlman och Sven Erik Persson står i rollistan. Riksteatern kommer också med en särskild skolteaterturné under hösten. Robert Louis Stevensons Skattkammarön i Arne Lydéns dramatisering. Lasse Sarri spelar den unge pojken i berättelsen.

Höstens spelplan bjuder till slut på ett kortare gästspel av den norska Riksteatern som på sin färd från Narvik till Trondhjem ger ett antal föreställningar i övre Norrland av Eugen O'Neills pjäs Anna Christie.

Riksteaterns studioverksamhet för unga skådespelare kommer att fortsätta även under det nya spelåret.

Franska tulltariffen olaglig

På tullfronten har uppmärksamheten någon tid bl. a. varit riktad mot den i Frankrike uppkomna något egendomliga situationen, att domstolarna ifrågasätter lagligheten i den för några år sedan införda nya franska tulltariffen, skriver Svensk utrikeshandel.

Genom några nyligen avkunnade domstolsutslag har de franska tullmyndigheterna ålagts att till flera betydande industriföretag betala ut olika belopp på tillsammans några hundra miljoner francs utgörande tullavgifter från de senaste två åren, som av domstolarna ansetts olagligt upptagna.

Utslagen har väckt en viss sensation inom franska importkretsar, eftersom det är mycket sällsynt att en domstol över huvud taget har ålagt tullmyndigheterna att återbetala redan upptagna tullavgifter. Dessutom innebär domarna ett ifrågasättande av lagligheten av det nu gällande franska tulluppbördssystemet, varigenom de i fortsättningen kan tänkas bli åberopade som prejudikat i andra liknande mål.

Saliga de renhjärtade

Pastor Y. skulle en gång predika i Storkyrkan. Före mässan gick han in till en barberare för att raka sig — detta hände alltså i den gamla goda tiden, när barberarna inte helgade någon sabbatsdag. Barberaren var ganska darrhänt så tidigt på söndagsförmiddagen så han råkade skära pastor Y. ett par gånger.

— Där ser man spritens förbannelse, sa prästen.

— Ja, genmälde barberaren, skinnet blir skört.

Kärlekens vägar

Karl i Draget var giftasvuxen, men ingen flicka ville ha honom. Han hittade på ett sätt att vinna den han åtrådde.

Den tilltänktas far behövde pengar, och Karl lånade honom 500 kronor. Sedan friade han till hans fagra dotter. Han fick nej. Då sade Karl upp sin fordran hos hennes far vilken sade till sin dotter, att "hålla god min" med Karl, tilldess han hunnit skaffa pengar. När flickans far betalade skulden, då hade hans flicka och Karl varit gifta i flera år.

— Det gick med konster och knep, säger Karl i Draget, när någon undrar hur han kunde få en så vacker, snäll och duktig hustru.

Laholms Tidning är oersättlig som annonsorgan i södra Halland

RADIO

FREDAGEN DEN 4 SEPT.

6.15 Vardagsmorgon. Därefter: Grammofonmusik.
6.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Grammofonmusik.
7.40 Morgonandakt. Domprost Nils Bolander. (Malmö.)
8.00 Nyheter och väderlek.
8.15—8.20 Lediga platser.
9.00 Skolradio. 9.00 Listen and Learn. Klass 5. Korrespondenskurs i engelska. Per-Olof Hensjö 9.30 At Home in England. Klass 7. Korrespondenskurs i engelska. Sven Fjelner.
10.00 Svenska militärmarscher. Dirigenter: Per Grundström och Ille Gustafsson.
10.30 Skolradio. Listen and Learn. Klass 6. Korrespondenskurs i engelska. Svante Hjelmström.
11.00 Musik under arbetet.
12.00 Klockspelet i Stadshustornet. Dagens dikt. Därefter: Bengt Bolin och Ingvar Lindblom spelar dragspel.
12.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Börsnoteringar.
12.45 Höstplöjning. Rektor Manne Nordenborg. (Sundsvall.)
12.55 Tidssignal.
13.00 Radioorkestern spelar under ledning av Sten Frykberg.
13.35 Larsens. En novell av Clara Sandel. Uppläsning av Viveka Linder. (Malmö.)
14.00—14.30 Torsten Hising sjunger till Karl Nilheims ensemble.
17.00 Väderlek.
17.10 För flickor och pojkar: Idrottshörnan.
17.30 En säck rågmjöl. Ett avsnitt ur »Ödemarkens barn» av Joel Lehtonen. Uppläsning av Axel Slangus. (Helsingfors.)
17.50 Grammofonmusik. 1. Uvertyr till »Martha» (Friedrich von Flotow). Orkester från Deutsches Opernhaus, Berlin. Dirigent: Hans Schmidt-Isserstedt. 2. Ständchen (Zögernd leise in des Dunkels nächtger Stille) (Schubert-Grillparzer). Diana Eustrati, sång. Berliner Motettenchor. Dirigent: Fritz Lehmann. 3. Rondo C-dur op. 51 nr 1 (Ludwig van Beethoven). Artur Schnabel, piano. 4. Ruhe Süssliebchen, im Schatten (Johannes Brahms). Alexander Kipnis, sång. 5. Canzonetta ur Stråkkvartett Es-dur op. 12 (Felix Mendelssohn). Andres Ségovia, gitarr. 6. Ur Zoccaccio (Franz von Suppé). Solister: Elisabeth Schwarzkopf och Rupert Glawitsch. Kör och orkester från Deutsches Opernhaus, Berlin. Dir.: Walter Lutze. 7. Alone (Freed-Brown). Allan Jones, sång. Dir.: Robert Armbruster. 8. Wienervalsen, valspotpurri. Otto Kermbachs orkester. 9. Bara en häst (Sydvain-Fritz-Gustaf). Karl-Erik »Cacka» Israelsson, sång. Putte Wickmans orkester. 10. Romanesca tango (Jacob Gade). Gylling Hansens orkester. 11. Sista man på skansen (Winter-Dahlquist). Harry Brandelius, sång. Nils Weingardork. 12. Feuilles mortes (Kosma-Prévert). Jacqueline François, sång. Paul Durands orkester. 13. The best things in life are free (De Sylva-Brown-Henderson). Svend Asmussens orkester. 14. Madelon, marsch (Camille Robert). Wiens symfoniorkester. Dirigent: Robert Stolz.
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter och väderlek. Dagens ek.
19.30 Hur gamla blir djuren? Föredrag av docent Alf G. Johnels.
19.45 Brita Heiner sjunger till Varietéorkestern. Dirigent: Åke Jelving.
20.10 Val i Västtyskland.
20.40 Radiotjänsts symfoniorkester. Solist: Torsten Ralf. Dirigent: Ivar Hellman. 1. Richard Wagner: a) Romberättelsen ur »Tannhäuser» b) Smidessång ur »Siegfried» c) Förspel till »Lohengrin». 2. Gieuseppe Verdi: Othellos död ur »Othello». 3. Dmitrij Sjostakovitj: Symfoni nr 1.
21.40 Lille Ahasverus. En berättelse av Johannes V. Jensen. Uppläsning av Sture Lagerwall.
22.15 Nyheter och väderlek.
22.20—23.30 Dans för dans.

Danska radioprogrammet fredag.

7.00 nyheter. 7.35 grammofonmusik. 8.30 andakt. 12.00 Randers stadsorkester spelar. 13.35 uppläsning. 15.30 damernas eftermiddagsprogram. 16.00 pianosolo. 16.20 barnprogram. 17.40 musik. 18.15 Brahms. 19.15 grammofonkåseri. 22.15 dansmusik. **Andra programmet.** Våglängder 283 och 210. 19.15 orgelmusiken genom 500 år. 20.05 tjugo frågor. 20.40 Carl Nielsen. 21.30 orientering.

Annonsera i LT

LÖRDAGEN DEN 5 SEPT.

6.15 Vardagsmorgon. Därefter: Grammofonmusik.
6.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Blandad underhållning.
7.40 Morgonandakt. Domprost Nils Bolander. (Malmö.)
8.00—8.15 Nyheter och väderlek.
12.00 Klockspelet i Stadshustornet. Dagens dikt. Därefter: Reinhold Foiack spelar gammalt och nytt på piano.
12.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Marscher på grammofon.
12.55 Tidssignal.
13.00 Rallarlivets renässans. Järnvägsbreddning i Blekinge.
13.25 Rytmisk underhållning med Sören Christensens sextett.
13.50 En Tysklands-resa för 100 år sedan. Ur »Resa omkring en mycket liten bit av jorden» av Magnus Hollertz. Uppläsning av Torsten Winge.
14.15 Musikalisk underhållning. (Grammofon.)
15.25 Barnteatern: Den mystiska trollkarlen. Pjäs av Margareta Andrén-Rasmuson. Personer: Tobbe; Bengt; Göran; Astrid; Eva; Berit: fru Strömberg; trollkarlen; tant Johansson; vakten. Handlingen försiggår i Stockholm.
15.55 Göteborgs radioorkester. Solist: Stina-Britta Melander. Dir.: Tor Mann.
16.35 Das heutige Westdeutschland: Die literarische Provinz. Kommentarer: Gustav Korlén.
17.00 Väderlek.
17.10 Emigrantvisor i Nordamerika. Ett program av fil. dr Albin Widén.
17.40 Åke Jelving, violin, och Sten Carlberg, gitarr.
17.50 Veckans löpsedel.
18.00 Helgmålsringning från Sankt Petri kyrka i Malmö.
18.10 Italiensk musikunderhållning på grammofon.
18.55 Meddelanden.
19.30 Nyheter och väderlek. Dagens eko.
19.30 Gammal dansmusik av Jean Rennerts kapell.
20.00 Vi spelar för er. Medverkande: Svend Asmussen och hans orkester.
20.35 Kanaljer. Komedi av Philip Johnson. Översättning: Ernst Eklund. Radioversion och regi: Gunnar Ollén. Personer: Helen Storer — Alice Eklund; Roger Storer, hennes man — Ernst Eklund; Sarah Traille — Birgit Linder; Cedric Norrys — Erik Janze; Poynter — Arthur Hultling.
21.35 Manoliu-kvartetten, Schweiz. Joseph Haydn: Stråkkvartett op. 77 nr 1 G-dur. (Malmö.)
22.00 De förtappades gata i San Francisco. Paul Björck berättar.
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—24.00 Musik till midnatt. Elvagäst: Bully Buhlan.

Danska radioprogrammet lördag.

7.00 nyheter. 7.35 grammofonmusik. 8.30 andakt. 12.00 middagskonsert från Wivex. 13.30 grammofonmusik. 14.20 violin o. pianomusik. 14.40 reseskildring. 15.00 eftermiddagskonsert. 15.50 damernas eftermiddagsprogram. 16.20 barnprogram. 17.40 uppläsning. 18.00 berömda orkestrar. 19.15 underhållningsorkestern spelar. 22.15 dansmusik. **Andra programmet.** Våglängder 283 och 210. 19.45 jazzklubben. 20.30 se England.

Rälsläggar-Johans ...

(Forts. fr. sid. 6)

malsväst och halade fram kalvskinnsplånboken, vars innehåll, inberäknat syster Annas respengar och likviden för tennfatet samt de egna uttagna femtio riks dalerna utgjorde cirka hundra kronor.

Den lille dansken tömde plånboken med en ohygglig grimas åt de andra. Det var ju knappast betalt för maten och drickat de slösat på denne svenske bonde.

— Fy for fanden!

Men just som den lille mannen stoppade den tomma plånboken tillbaka i Johans ficka återfick denne medvetandet.

Treuddens ägare hade ett sjätte sinne då det gällde pengar och ingen morfindos i världen kunde sövt honom, när plånboken var i fara.

Som sagt, Johan vaknade, rände handen innanför västen, drog upp plånboken och såg, att den var tom.

Som i en dröm hade han sett den minste av karlarna stoppa ner pengarna i sin ficka och nu mände Herren vara nådig mot denne lille fetlagde son av den danska nationen. Ty Johan på Treudden började niga och knäppa med fingrarna och gnissla tänder.

— Ta hit mina pengar, du din lille gudsförgätne grötboll, röt han och grep med den ena av sina släggor dansken i nampan.

Men de bägge storväxta och svartmuskiga kumpanerna hade kanske endast väntat på detta ögonblick, för att, enligt gammal praxis slänga ut sitt offer på gatan och grep nu in med styrka och färdighet. Och det var kanske den enda gången de faktiskt råkat på sin överman. Johan på Treudden hade hellre låtit hugga sig till slarvsylta än han gått ifrån en enda tolvskilling av sina pengar och under ett fruktansvärt rytande och rabalder började han nu ett av sina gamla s. k. knytnävskalas, vars make ej sports i danska historien!!

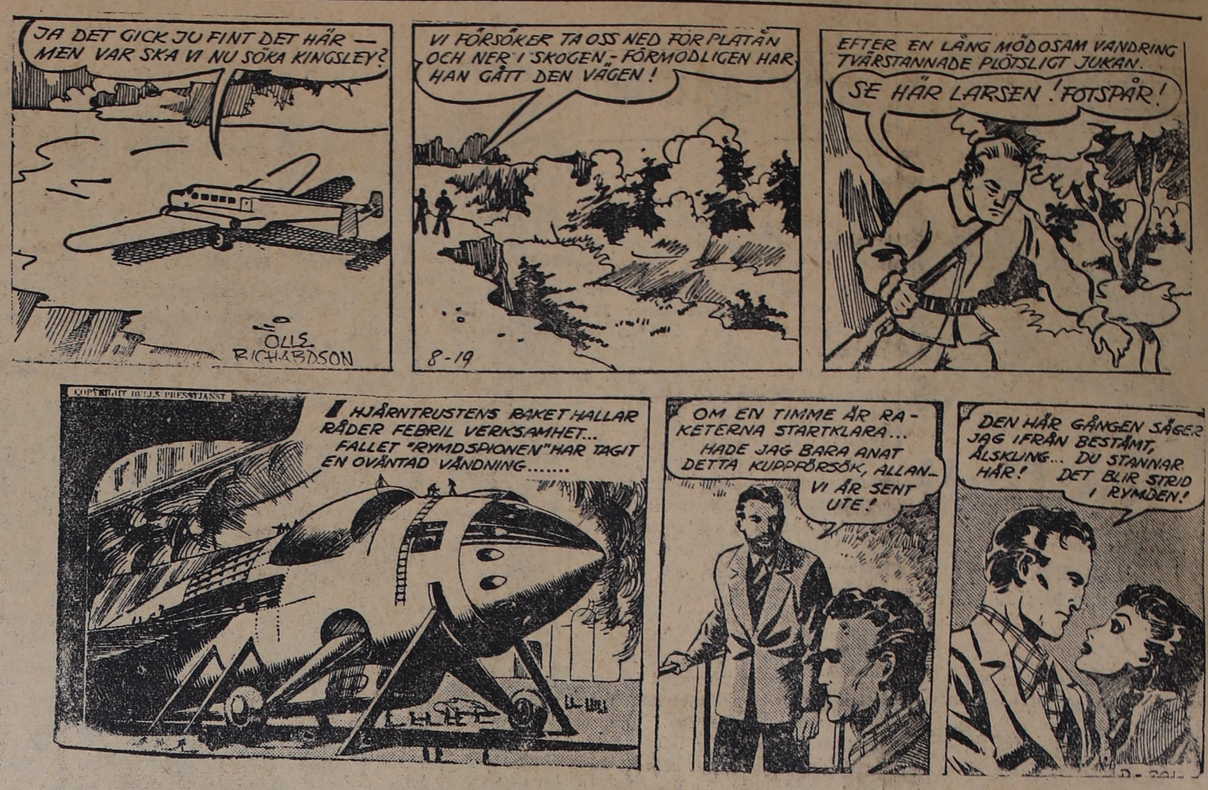
Det tog honom ungefär fem minuter att städa rent, men efter denna tid låg också alla tre danskarna medvetslösa på golvet med de svenska blågula färgerna inplanterade i synamenten.

Och när detta var undanstökat tog Johan och stack näven i den minstes ficka och halade upp sina pengar, varpå han lugnt och säkert anträdde återfärden ut på gatan. Där fick han tag i en poliskonstapel som hjälpte till och lotsade honom till Sörrebrogränd och fiskhandlare Jensen, dit han anlände som om ingenting hänt. Men när han sedan berättade för systern och svågern varför han råkat bli "sinkad en smula", som han uttryckte sig, blev till och med fiskhandlare Jensen imponerad över sin släkting. Ty av allt att döma hade Johan råkat ut för ett av Köpenhamns farligaste bondfångargäng och klarat av dem också.

Och ändå mer imponerad blev svågern, när Johan räknade ut, att han klått dom där herrarna på tjugo kronor kontant och fri förtäring en hel dag.

Den där Köpenhamnsresan kan Johan aldrig glömma. Det var det roligaste han varit med om i hela sitt liv, sade han. I all synnerhet som han hade femtioåtta kronor mera i kassan när han kom hem än när han reste ut!

Och svågern Jensen vid Sörrebrogränd hade tämligen rätt, när han sade, att det egentligen var Johan som var den förnämste bondfångaren den gången i Kongens by. Ty att klå en småländing av hans kaliber på pengar, det skulle inte ens hela Köpenhamns förbrytarkoloni förmått..

ALLAN KÄMPE — FILIP och MAJKEN

— Kan pappa inte få köpa litet karameller med hem?

— Jamen pappa, du har ju glömt karamellerna!

6 milj. till landsbygds elektrifiering.

Anslag med 6 milj. kr äskas av Elberedningen för landsbygdens elektrifiering under budgetåret 1954—55. Vid mitten av innevarande år förelåg ansökningar om bidrag med nära 4,5 milj. kr, som ej kunde bifallas på grund av brist på medel. Bl. a. påpekas, att länsstyrelsen i Västernorrlands län begärt anslag till angelägna "restelektrifieringar". Bidragbehovet för en restelektrifiering beräknar Elberedningen omfatta 10.000 lägenheter i landet och ett belopp av 35 milj. kr.

Av en samtidigt till regeringen överlämnad översikt över elektrifieringen framgår, att bidrag hittills beviljats med 61,5 milj. kr för anläggningar med total kostnad av 123 milj. kr.

I Hallands län har utgått bidrag med 741.600 kr till elanläggningar för en kostnad av 1.753.000 kr.

Svår eldsvåda i Hovs socken

På onsdags eftermiddagen utbröt en explosionsartad eldsvåda i den kombinerade loge-, stall- och redskapslängan som tillhör lantbrukare Sven Pettersson, Vråen, Hov, Västra Bjäre. Makarna Pettersson hade strax före eldutbrottet varit inne i bottenvåningen på den två våningar höga byggnaden utan att då märka något särskilt. Efter några minuter hördes ändå in i manbyggnaden som ligger på 60 meters avstånd från det brunna en kraftig smäll från en av de stora korrugerade plattor, som utgjorde taktäckningsmaterialet. Omedelbart därpå framvällde en stark brandrök som snart följdes av långa fladdrande eldslågor som med knall och brak fortsatte tränga sönder taket. Brandkårerna i V. Karup och Torekov anlände med berömvärd snabbhet, vatten fanns det rikligt, men att hejda elden i loglängan var omöjligt alldenstund den hyste hela årets gröda. Tur i oturen var att säden tröskats för några dar sedan och spannmålen förvarades i en annan byggnad. Brandkårerna fick redan från början inrikta sig på att rädda den strax intilliggande längan som tack vare ymnig vattenbegjutning och en gynnsam vindriktning klarade sig. Boningshuset och den andra gårdslängan var strängt taget inte direkt hotade. En traktor undgick lågorna men maskiner och redskap i övrigt strök med. Två mindre grisar innebrändes men i övrigt var djuren ute på bete

Den brunna längan, som var den största i sitt slag i socknen, nyuppfördes för sjutton år sedan efter en brand, orsakad av blixten. Den var försäkrad i sockenbolaget men ägaren anses ändå göra en stor förlust genom branden. Mängder av skådelystna och fordon hade samlats vid brandplatsen.

DOCENT SJÖVALL:

Gåtan kring skelettfyndet i Haverdal går ej att lösa

Huruvida det ligger ett brott bakom skelettfyndet i Haverdal, är en sak som inte ens på vetenskaplig väg kan klarläggas, meddelar docent Hjalmar Sjövall, Lund, som haft hand om utredningen. Skulle brott föreligga, så är preskriptionstiden för länge sedan utgången, då kraniet legat i jorden minst femtio år och kanske mycket, mycket längre. Teorin om, att det rör sig om något offer för den pest, som drog fram över Europa i slutet på 1700- och början på 1800-talen kan inte helt uteslutas.

Enligt docent Sjövalls utredning härstammar kraniet från en kvinna av nordisk typ. Hennes ålder har fastställts till mellan 25 och 40 år. Kraniet företer inga benbrott och inga sjukliga förändringar. Det har legat i jorden minst femtio år, kanske mycket längre. Det kan sålunda inte vara fråga om någon omkommen flygare eller sjöman, som gått till spillo under de sista två krigen. Inte heller kan det röra sig om något brott, som är känt. Skulle något brottsligt ligga bakom, så är preskriptionstiden för länge sedan utgången.

Den rent vetenskapliga utredningen förmådde sålunda inte kasta något ljus över fyndet, vilket man heller inte hade väntat med säkerhet, särskilt då med hänsyn till kraniets tillstånd.

Vi har tidigare påpekat, att fyndet väckt till liv en mängd legender om händelser som fordom timat i harplingebygden. Vi har haft samtal med många gamla ortsbor, som visserligen inte kan erinra sig några brott, men som i sin tur hört berättas om underliga händelser, som timat för länge sedan och kring vilka folkfantasien spunnit vidare. Den antydda pesten är det ovanligt många som kan berätta om, och hembygdsvårdaren, målaremästare Karl A. Karlsson, har tillställt oss en livfull skildring, som vi anser inte bör undandragas läsekretsen. Hr Karlsson skriver:

"En gång härjade i Harplinge en pest eller annan svårartad smittosam sjukdom. För att bli kvitt densamma råddes man att begrava tvenne personer levande. Detta ägde också rum, det blev på Gårdsbacka gård som ligger i Skintaby i Harplinge, på kort avstånd från mitt föräldrahem. Man hade där grävt en stor och djup grav. I denna lockade man två barn, en gosse och en flicka, sedan man först ditkastat något vetebröd lockade man dem till detta. Men då skottade man igen graven, och begravde dem levande.

Detta blev botemedlet mot sjukdomen." —

Berättelsen är onekligen frukansvärd, men den kan mycket väl

Ett ord på vägen

4 SEPTEMBER.

Bida, min dotter.

Tag dig till vara och håll dig stilla; frukta icke och var icke försagd i ditt hjärta. — Bliven stilla och besinnen, att jag är Gud. — Sade jag dig icke, att om du trodde, skulle du få se Guds härlighet? — Människornas högmod skall bliva nedböjt och männens övermod nedbrutet, och Herren allena skall vara hög på den dagen.

Maria ... satte sig ned vid Herrens fötter och hörde på hans ord. Maria har utvalt den goda delen, och den skall icke tagas ifrån henne. — Om I vänden om ochären stilla, skolen I bliva frälsta; genom stillhet och förtröstan varden I starka. — Eftersinnen i edra hjärtan, på edra läger, och varen stilla.

Car stilla för Herren och förbida honom, harmas icke över den, vilken väg är lyckosam, över den man, som umgås med ränker.

För ont budskap fruktar han icke; hans hjärta är frimodigt, och förtröstar på Herren. Hans hjärta är fast.

Den som tror behöver icke fly.

I HALMSTAD
kan lösnummer av
LAHOLMS TIDNING
köpas bl. a. i **Köpmansgatans Cigarr- & Pappershandel** samt i **Pressbyråns kiosker.**

(5)

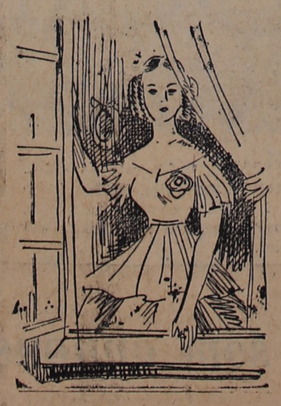

Krigets ansikte.

Katarina Löfstedt, kardmakarens dotter, i vardagslag kallad Trina, fast hon inte gärna lyssnade till det namnet, stod och hängde i sitt fönster vid Bastugränd med de runda armarna i kors över den fylliga barmen. Hon tyckte sig ha rätt till en vilostund i den varma septembersolen. Det var lördag, den dag då hela huset skulle fejas från golv till tak och hon hade som vanligt varit uppe i ottan klockan fem, kört pigorna ur sängen och själv lagat morgonvarden. Medan brandvaktens sista rop förklingat utanför hade hon lyckats få liv i de sömniga lärpojkarna och kört ut dem i verkstaden.

Nu var hela huset i ordning för helgen och pigorna höll på med middagsmaten, som skulle stå på bordet klockan tolv precis. Hon hade tid att unna sig en nypa luft. Ville det sig väl fick hon kanske också en liten skvallerstund med någon medsyster.

Bastugränd hörde inte till de finaste kvarteren i staden, men det låg strax intill Rådhustorget och kikade man i skvallerspegeln kunde man se rakt ner efter Storgatan, där stadens nobless bodde och där det alltid brukade hända något. Storgatan var inte så storslagen som man kunnat vänta sig. Låga envåningshus av trä stödde sig mot varandra.

Ibland var hela gården vänd bak och fram, så att fähusen med sina gödselgluggar vette ut mot gatan och boningshuset låg inne på gården. Katarina kände doften av gödsel och kor, där hon stod.

Varenda borgare med självaktning höll sig med ladugård inne i staden och åkrar och ängar utanför den. Till och med landshövdingen och borgmästaren hade jordbruk. Var morgon traskade korna längs Storgatan ut till Renmarksrået. Trina fann ingenting märkvärdigt däri. Var skulle man annars få mjölk, smör och ost från? Inte sprang man väl till bonden och köpte sånt, inte heller kött och fläsk, potatis, öl eller enbärsdricka. Inte ens tyg till kläder och linne till lakan och handdukar behövde man köpa. Under de långa vinterkvällarna satt hon och pigorna vid spinnrock och vävstol och så gjorde man i vartenda ordentligt hus.

Kardmakare Löfstedt var känd för ett gott arbete och under årens lopp hade han kardat ihop en liten bra gård åt sig och en sparslant på kistbotten, som inte skämdes för sig. Katarina kunde ha rätt att se sig om litet bland sina friare, innan hon träffade sitt val. Till stadens nobless hörde hon inte och det skulle hon väl aldrig komma att göra. Den som för den fattige bondsonen Nils Jonsson från Sävar tycktes ouppnåelig som en prinsessa, var bara en enkel hantverkaredotter för "de fina" i staden. Visserligen hade hennes syster gjort ett oväntat fint gifte, då hon lyckats fånga den lärde prosten i Skinnarbyn, men Katarina skulle säkert hamna på glasberget, så prippnosig och obestämd av sig som hon var.

Kanske var det på detta Katarina tänkte, där hon hängde i fönstret, ty hennes grönskiftande ögon var ovanligt eftertänksamma. Det var hennes födelsedag i dag — hon fyllde hela tjugutvå år — då borde man ju för länge sedan suttit som gift och stadgad fru och helst haft ett par barn också. Hennes äldre syster Agda, hon som gift sig med prosten i Skinnarbyn, hade redan fem, men så hade hon också gift sig vid sjutton års ålder som en förnuftig flicka ägnar och anstår. Visst var det ett bra parti för en enkel kardmakaredotter, men det fanns just inte så mycket att välja på i staden för en så höglärd man som prosten. Där bodde mest hantverkare och fattiga fiskare och ståndspersonerna kunde räknas på fingrarna. Deras döttrar var i allmänhet redan gifta med inflyttade tjänstemän söderifrån. En enda var ännu ogift, rådman Walls dotter Lina, som var Katarinas lässyster. Men så var Lina också tjock och klumpig och mer än lovligt dum. Hon gick inte åt, fast hennes far hade gott om pengar.

Här hejdade sig Katarina litet i sin tankegång — hur hade hon kommit att tänka på Lina Wall? Litet skillnad var det väl ändå på henne själv och Lina. Friare hade det då inte fattats henne, fast just ingen acceptabel anmält sig hittills. Och vad fanns det kvar att välja på nu, när kriget drog vartenda någorlunda tänkbart karlfolk från staden och bygden till okända öden borta i Finland? En och annan fanns ju förstås kvar, men alltid var det något fel på dem. Antingen var det någon gammal fyllhund eller lebeman, som inte dög till att gå i fält eller också någon pojkvalp, som ännu inte var torr bakom öronen. Som till exempel den hygglige Nils Jonsson från Sävar, som envisats med att uppvakta henne. Det där pratet om att han tänkte skaffa sig burskap i staden och slå sig ner här som handelsman trodde hon nu inte mycket på.

(Forts.)